

נכון ל- 30.12.13

קורס מפקדים מספר 1 - חייל התותחנים - אוגוסט - 1973

מידע התקבל מ - מישל אסייג, זמי פליטר, ארנון(נוני)תוסיה כהן, שי דותן, רונן הגין, אילן פרידלנדר, אמיר אלדד, רפי פרומקין, ראובן שטיין, שלמה בן אשר, אריה(אריק) שפיגלמן, עודד לילינטל, איתי אדמון, גיל שרון, רון(רוני)יבין, משה שוורצברג (שביט), יעקב כהן, רמי תמרי

1- מועד תחילת קורס מפקדים : ב- אוגוסט 1973

2- מקום קיום קורס מפקדים : ב- בה"ד 9, מחנה צריפין.

מפי זמי פליטר

רצוי לזכור ש- בה"ד 9 היה מול בה"ד 12 (מחנה הבנות).

3- שמות מפקדים ב- קורס מפקדים ותפקידיהם :

מפקד הקורס: יעקב בן קיקי

סגן מפקד הקורס: יעקב שיש

רס"ר הקורס: טוביה מילשטיין (נקרא היום אדם מילשטיין) (גר ב- לוס אנג'לס)

מפי אלדד אמיר

סמל - מיקי נהב, (ממושב בית יצחק)

מפי שלמה בן אשר

היה קצין שקראנו לו ה- "דגלן" ושמו ועקנין (אינני זוכר את שמו הפרטי), כי הוא ערך את טקס הנפת הדגל כל מסדר בוקר.

מפי אריק שפיגלמן

היה גם גדי- בחור ג'ינג'י שהיה אתנו לאחר מכן במלחמה

מפי לילינטל עודד

אחד ה- מכ"ם שלי היה שמו- נתי

מפי רון(רוני) יבין

עמיר אברמוב היה מפקד הפלגה שלי, מ- מושב מרחביה, היה מכר שלי מלפני הצבא

אמרו לי עוד שם- יגאל קארדו

מפי אמיר אלדד

פרנקו - מפקד בה"ד 9

4- שליבים שונים ב - קורס מפקדים :

מפי ארנון (נוני) תוסיה כהן

היו מספר סדרות, לא זוכר את סדרן :

סדרת נהיגה של תומ"ת(תותח מתנייע 155 מ"מ- תותח בצורת טנק)- ליד גזר ב-אזור בן שמן

סדרת ניווט רכוב ב- אזור מודיעין

סדרת ניווטים- רגליים , מספר ימים , לפני ראש השנה – מאזור בן שמן לאזור ירושלים, דרך לטרון ונבי סמואל

סדרת תומ"ת כולל ירי חי של פגזים ב- חרבת מאחז , שליד קריית גת

מפי שי דותן

סדרת נהיגה של תומ"ת - שרמן ליד כפר שמואל, כיום מחלף ענבה – כביש 531 , ראשון לציון -מודיעין, אני זוכר שנהגנו להתקלח אצל הסבתא של יאיר מנדלסון ב- כפר שמואל.

מפי אריה(אריק) שפיגלמן

זכור לי במיוחד הצורך ב- קישוש עלי אקליפטוס באזור המגורים שלנו ב- בה"ד 9

את ה-טסט הנהיגה על הטנק ה- שרמן בקורס הנהיגה ב- כפר שמואל, עשיתי בירידה בניוטרל, לא הצלחתי להכניס למהלך

מפי לילינטל עודד

זכורה לי סדרת ניווט רגלי בסיומה הגענו ל- בית אל , בה"ד 4 (גם לפי איתי אדמון)

וכן סדרת נהיגת תומ"ת באזור גמזו וכפר דניאל

באחת הסדרות שהיו לנו באזור כפר שמואל, (סדרת נהיגה על תומ"ת או סידרה אחרת) ישנו בשטח באוהלי סיירים. הייתי באוהל יחד עם שי אריאב ז"ל. באותה תקופה עדין לא היו לנו שקי שינה והתכסינו בשמיכות בלבד. למרות הקור אהבתי לישון ללא גרביים. באמצע הלילה הרגשתי דגדוג עם לחלוחית בכפות רגלי. התעוררתי והבחנתי ב- עז שחורה שמשום מה נמשכה לריח המצחין של הרגליים והחליטה ללקק אותן.

5- מבנה המחלקות ב - קורס מפקדים , רשימת החניכים

מפי מישל אסייג

קרובים אלי היו : שי אריאב, שמעון דנציגר, זאב(זאביק) שטיין, רמי תמרי

מפי ארנון (נוני) תוסיה כהן

אנשי מחלקה 2 – יאיר זינר, שלמה בן אשר, אילן פרידלנדר , רמי תמרי, רוני חפץ, עמיחי מירון, דובי רובינשטיין , יוסי בוסני, אריה (אריק)שפיגלמן, רונן (רוני) יבין, גיל שרון, רפי אשר, רונן הגין, חיים שפיר, ועוד 6 לא מזוהים.

מפי זמי פליטר

קרובים אלי היו : רמי תמרי, אילן פרידלנדר, אריה(אריק) שפיגלמן, ארנון (נוני) תוסיה כהן, זאב(זאביק) שטיין, עמי מנדלאוי, יאיר זינר, רונן הגין.

מפי אילן פרידלנדר

מישהוא בשם קריאף , וכן מישהוא בשם פיק (עמוס)

מפי רוני חפץ

קרובים אלי היו : ניר אברהם(מקיבוץ דליה), איתי אדמון (מקיבוץ אלונים), מישל אסייג, זאב (זאביק) שטיין, אילן פרידלנדר ,

מפי שלמה בן אשר

קרובים אלי היו : אהוד מתניה, זלובסקי, יאיר זינר, אוחיון היה ותיק מאיתנו- הוא בא מהגדודים, עמיחי מירון , גילי חבצלת , רונלד (רוני) מנדובסקי, עמוס כהן, ניר אברם,

מפי איתי אדמון

קרובים אלי היו : ניר אברם , יאיר זינר , משה שוורצברג, יוני שקד, עמוס כהן (במידה מסויימת), זאבי שטיין

בצריף איתי היה הבחור הספורטאי , שנהרג ברמת הגולן במלחמה, מרמת גן – לא זוכר את שמו- אולי שי אריאב .

מפי גיל שרון

במיטה לידי ישן ארנון(נוני) תוסיה כהן ,

אני מחזור אוגוסט ובתחילת הקורס לא הכרתי את כולם (שהיו מחזור נובמבר והכירו עוד מהטירונות)

מפי רון(רוני) יבין

קרובים אלי היו : רוני חפץ, אילן פרידלנדר, שמעון דנציגר, רונן הגין, ניר אברם, עמיחי מירון, בכר עמיקם ורפי אשר

מפי משה שוורצברג

קרובים אלי היו : רון שטיין, ניר אברם, יוני שקד, איתי אדמון ועמיחי מירון

6- אירועים פיקנטיים ב- קורס מפקדים :

מפי זמי פליטר

כ- חניך תורן , אהבתי מאד להצעיד(שמאלימין) את המחלקה מול עיניהן (המשתהות) של בנות בה"ד 12

מפי רונן הגין

אני זוכר שהבאתי מידי פעם את הרכב של הורי לבסיס ב-צריפין, והיינו מבריזים בלילה. בוקר אחד שואל אותנו אחד ה- מכ"ם : של מי ה- אוטו הירוק? .הייתי בטוח ש"עלו" עלי. אך מה שקרה בפועל הוא שהסמל או הקצין התורן (אינני זוכר מי) פשוט תפסו חייל שפרץ ערב קודם לרכב של הורי.

כמו כן אני זוכר שהיו לי סיוטים מידי לילה, עקב ריצות הלילה שהריץ אותנו אבנר עמיר (כיום אני כבר רץ ביוזמתי, לבד, כל ערב).

מפי אלדד אמיר

אני זוכר את רס"ר הקורס, טוביה מילשטיין , הולך עם משקפי שמש מסוג רייבנד ומדים מגוהצים כמקובל, ו- נרתיק ה-רייבנד תלוי על חגורתו.

מפי עודד לילינטל

בסדרת הניוטים בקורס מפקדים, בניווט הלילה, היינו מצפון לנבי סמואל והיינו צריכים ללכת מזרחה. אולם בהליכה מזרחה ראינו שאנו הולכים לכוון אנטנות גבוהות שהיו מוארות ובולטות בלילה. ידענו כי ב- רמאללה ישנן אנטנות רדיו גבוהות מאוד אך ההליכה מזרחה הייתה לכוון האנטנות שראינו, בעוד שרמאללה הייתה מצפון לנו. דבר זה גרם למי שהוביל אותנו באותו קטע לשבור לכוון דרום. הכרתי מעט את האזור וידעתי שאם נתמיד בהליכה מזרחה נתחבר לכביש ירושלים רמאללה וכשנתחבר אליו נדע את מיקומו. הבנתי שכנראה האנטנות שאנו רואים אינן האנטנות של רמאללה. לא היה לי מושג מהן האנטנות האלה אך ידעתי שעלינו ללכת מזרחה. ואכן כשנתנו לי להוביל את הניווט התעקשתי ללכת מזרחה בניגוד ללחץ החברתי שהיה מאחורי. אכן הגענו לאן שהיינו צריכים ואז הבנו שהאנטנות שראינו לא היו של רמאללה אלא של פיקוד מרכז, ליד שכונת נווה יעקב. ואכן קיבלתי על כך ח"ח חיובי מהקצין ועקנין, ושאף ציין זאת בשיחת הסיכום איתי עם סיום הקורס. הייתי מאוד גאה בעצמי על כך כי בדרך כלל די נחבאתי לכלים ולא חיפשתי להתבלט מידי, רק לחזור הביתה בשלום.

מפי משה שוורצברג

אני זוכר את הורדות הידיים ש- יוני שקד היה המנצח העיקרי בהם,

היה הרבה בלבול כי היינו קורס ראשון, אני זוכר את הקורס לחיוב, הייתי "גיזר" ועשינו השלמות לנושאים אחרים כמו משנה טכני וזה ריגש אותי

7- הסדרה ב "חרבת מאחז" - שליד קריית גת

מפי מישל אסייג

מיקומה המדויק של הסדרה- ליד חצר מרובעת של סברסים.
יצאנו לסדרה כשבוע-שבועיים לפני המלחמה ובמהלכה נשלחנו ישירות למלחמה

מפי שי דותן

הסדרה החלה לאחר ראש השנה והסתיימה עם יציאתנו למלחמה

מפי אלדד אמיר

בעיקר "אכלנו" אבק וירינו.

מפי רוני חפץ

עוד ב- חרבת מאחז , הכנתי שלט שעליו כתבתי המלחמה נגמרה וצילמתי אותו, עוד לא ידעתי שתהיה מלחמה

מפי שטיין ראובן

היינו צריכים לצאת הביתה , אני הייתי מבין האנשים שנשארו לשמור ב - חרבת מאחז
היה גם שמעון דנציגר , משה שוורצברג(לא בטוח).

מפי רון (רוני) יבין

ביום שבת, שבוע לפני המלחמה , נשארו כל הקורס לשבת
היינו משועממים "תחת" , לא היה מה לעשות ובמהלך השבת , רוני חפץ בעזרתי ובעזרת עמיחי(מירון), יצרנו יצירה אומנותית, קרטון עליו כתבנו: "נגמרה המלחמה" זרוק בסבך חוטי תיל עם רובה אפ-אם מפורק .

ובאותה רוח שטות ביקשנו שמישהוא אחר יצלם אותנו גלויי תחת ללא הסרבליים , בהמשך חתמנו על הישבנים על מנת לזהותם לפי החתימה (התמונה באתר)

מפי עוודד לילינטל

בסדרה בחרבת מאחז תרגלנו אימון פרט. תחילה על יבש ואח"כ היינו צריכים לתרגל על רטוב. אלא שעל מסלול ההיתקלויות נעמדה פרה. נסינו להזיז אותה. לדחוף אותה, לזרוק אבנים, אך כלום לא הועיל. הפרה בשלה, עקשנית להישאר על מסלול הפרט. לפתע ניגש אליה טוביה מילשטיין, סמל המחלקה, לחש לה משהו באוזן, וראה זה פלא, הפרה הסתלקה לה.

מפי מישל אסייג

ביום שישי ה-5 באוקטובר, כל חניכי הקורס למעט 6 חניכים (אני אחד מהם), חזרו ל"בה"ד 9 שבצריפין", ה-6 נותרו לשמור בשטח על התומ"תים ושאר הציוד. אנחנו שנשארו התקלחנו ב"בית קמה" שליד "חרבת מאחז" ותוך כדי המקלחת אוזעקנו חזרה (אני עם שאריות סבון הרחצה על גופי) ל-"זווד" את כל התומ"תים ולהכינם לירידה ל-"סיני", כי מתחילה **מלחמה**.

ביום שישי בערב, עם רדת החשכה, החלה הירידה ל"סיני" כאשר ה- תומ"תים על מובילים.

ירדתי ברכב מסוג "ריו" פתוח- נושא ציוד, נסיעה של כ-13 שעות, הגענו ל"רפידיים" בשעות הבוקר של יום שבת ה-6 באוקטובר. (לפי ראובן שטיין - שאר החברה כבר היו ב- רפידיים)

שאר החניכים שהיו ב-"בה"ד 9", ירדו במקביל (מפי אילן פרידלנדר בשעה 18:00 לערך) וישירות עם אוטובוסים ל-"רפידיים".

אני זוכר שהייתי בצום (יום הכיפורים) ואחד הקצינים הכריח אותי לאכול ולשתות.

מפי יעקב כהן

אדם מוסקוביץ ואני (יעקב כהן) היינו **משניים טכניים** שצוותו לגדוד הצוערים ביום ג' לפני יום כיפור. אנו התנדבנו להישאר בשטח התרגיל ולא לצאת הביתה ביום שישי.

לאחר שכולם נסעו לצריפין, יצאנו בקבוצות להתקלח ב- **בית קמה**. כשחזרנו קבלנו הוראה על תזוזה והעלאת התומ"תים על הסמי-טרילרים. כשהתברר לנו כי יורדים ישירות ל- **סיני** נגשנו (**אדם ואני**) למפקד בשטח **סג"מ ועקנין** ואמרנו לו שאנו מצוותים ל- **רמה**. הוא אמר לנו לעלות על המשאית ולנסוע דרומה. כך הגענו ל**רפידיים**. בזמן הקראת השמות, שמותינו לא הוקראו. נגשנו למפקד (נדמה לי שאלוף משנה) שצוות אותנו לשני תותחים כמספר 19.

אני זוכר שהחלפתי תותח תוך כדי המלחמה, ש- **אבנר עמיר** עשה לנו מסדרים ושהיה **פינוי**, מיד בהתחלה (לפני שירינו ולו פגז אחד) של אחד הקצינים עקב הלם קרב.

מפי רפי פרומקין

ביום ששי אחרי הצהרים (ערב יום כיפור) אוטובוסים אספו אותנו מ- **חרבת מאחז** והעלו אותנו ל- **צריפין**. בצריפין לקחנו את ה-**קייטבג'ים** שנשארו שם ועוד דברים, ובלילה נסענו ל- **רפידיים**. שטח ההערכות היה ליד שדה התעופה, הקמנו מאהל, ועם הזמן הגיעו גם ה- **תומ"תים שלנו (M-55)** ע"ג מובילים.

מפי אריק שפיגלמן

אני זוכר שבעת הנסיעה דרומה באוטובוסים זרקו עלינו **אבנים**, עקב **נסיעה בערב יום הכיפורים**

מפי איתי מדמון

אני הייתי אחד מה-6 שנשארו,

מפי משה שוורצברג

אני נשארתי אחד מה- 6 שנשארו, לעומת שאר החברה שהלכו לבה"ד 9 וירדתי לסיני עם ה- נהג מוביל תומ"ת

מפי רון(רוני) יבין

לפנות בוקר ביום שישי, עלינו לצריפין בדרך הביתה, טרטרנו אותנו במסדרי יציאה, ב-11:00 היינו במסדר יציאה ודחו את היציאה ל-12:00 ולאחר מכן שוב דחייה ל-14:00 ואז ביטלו את היציאה, דיברו אתנו על **כוננות ולא על מלחמה**,

ב-16:00-17:00 פתחו את חדרי האוכל ונתנו לנו **מנות קרב**, והודיעו לנו שאנו יורדים לסיני, לא דיברו על מלחמה, בסביבות 22:00 יצאנו על אוטובוסים מ- בה"ד 9 לסיני, ישנתי את רוב הנסיעה במעבר של האוטובוס.

האוטובוס **נעצר לפני אשקלון** וירדתי ממנו, את האוטובוס עצר טייס עם רכב פתוח, רכב ללא גג עם זגוגית חלון מנופצת ופציעה בראש, הוא היה בדרך לבסיס שלו והזהיר אותנו מ- **חרדים** שזורקים **אבנים** על מכוניות נוסעות (ערב יום כיפור) והם פגעו בו.

ובהמשך הדרך אני זוכר שהאוטובוס שלנו חטף גם כן אבנים, **רציתי** לרדת ולהרביץ להם וכמובן שלא נתנו לנו.

לפנות בוקר הגענו לרפידיים והלכנו לישון על החול, הגיעו התומ"תים וטיפלנו בהם, ב-10:00 בבוקר לערך, משהוא עם **שפם** כנראה מפקד האגד **יעקב ארז** ואמר ב"היילישנה" (בזו הלשון) שב- 18:00 תפרוץ מלחמה **ותוך 48 שעות נהיה בדרך לקהיר**.

בעקבות זאת, כתבתי גלויה הביתה שהנוסח היה לכשהגלויה תגיע להורי **הכול יהיה כבר מאחורינו**.

9- העליה ל-רמת הגולן

מפי ארנון (נוני) תוסיה כהן

ביום שישי ה- 5 באוקטובר, היינו צריכים לצאת הביתה לשבת ואז הודיעו לנו שיש **כוננות** והאוטובוסים לקחו אותנו ל- **בה"ד 9**, שם הפרידו את כל ה"משנים טכניים" והעבירו אותם כולל אותי ל- ריכוז הערכות של גדוד התותחים שעולה ל- **רמת הגולן**, המשנים הטכניים שבסוללה שלי (סוללה א', **לפי המידע שבידי שי דותן**) היו- **שי אריאב**, **יוחנן ארזי ואני**, בסוללה השנייה היו - **רון הגין, שי דותן**, הגדוד היה בנוי בעיקר מ- צוערים, שלב-ב' טניקים, אנחנו ותוספות.

בצהרי אותו יום נסענו למחנה הצבאי **פילון** שליד **ראש פינה**, שם הצטיידנו ב- **תותחי "מ- 50"** וציוד של גדוד מילואים שישב שם קודם לכן. אחר הצהריים עלינו עם מובילי תותח ל"תל פארס" שנמצא בחלק הדרום-מרכזי של **רמת הגולן**. אני שימשתי כ- **מש"ק מבצעים** של ה- **סמג"ד - גולן** (שם משפחתו לא זכור לי, מופיע בכתבה מעיתון מערכות שבאתר).

נכנסנו לעמדות סוללה מוכנות וסיימנו את ההתארגנות ב- 02:00 - 03:00 לפנות בוקר של יום **שבת ה- 6.10.73**.

מפי זמי פליטר

ב- **מחנה צריפין** חילקו אותנו לסיני ולרמת הגולן , היינו 3 סוללות שעלו לרמת הגולן.

בצוות שלי היו **שי דותן** , **יוחנן ארזי** ו- **ארנון (נוני) תוסיה כהן** .

הקצין שחילק את האנשים ביקש ממני לעבור מ- תומ"ת אחד לשני וכך עשיתי.

בדיעבד החלפה זו כנראה הצילה את חיי , שכן 4 החיילים של התומ"ת השני, עלו למיטב זכרוני על מארב וכולם נהרגו .

(ישנה תמונה מחופשה שלי מהרמה יחד עם 2 אנשים נוספים, אחד מהם **יוחנן ארזי**)

מפי שי דותן

הייתי **משנה טכני** ועליתי ל- **רמת הגולן**, עם שאר ה"משנים הטכניים" שהיו בקורס מפקדים.

הצטרפנו לגדוד צוערים שהיו בהשלמה חיילית ב-**צריפין** לאחר קורס קצינים . הגדוד הוקם באותו בוקר וקראו לו **גדוד הצוערים**, ה- **מג"ד** היה **בן עמי כהן**- מפקד קורס קצינים באותה עת .

את חלקנו הציבו כ- משנים טכניים ב "**מפי"קים**" של הסוללות השונות, **רונן הגין** היה צמוד ל- **בן עמי כהן** , עלינו למחנה **פילון** ליד **ראש פינה** ושם לקחנו את ה- תומ"תים **מ- 50** ובשעה 01:00 של **יום שבת ה- 6.10.73** , **יום כיפור**, היינו כבר בעמדות ב- **רמת הגולן**, התחלנו להעלות את כל מטרות ה-ירי על **לוח הארטילריה** ולמעשה סיימנו זאת ביום כיפור ב- 12:00 בצהריים.

מפי רוני הגין

הייתי **משנה טכני** ואני זוכר שלקחו רק אותנו כ"משנים טכניים", בסופו של דבר לא ידעו מה לעשות אתנו מכוון שהציבו את הצוערים כ- משנים טכניים בסוללות. עקב כך, הוצבנו בתפקידים אחרים ושונים בסוללות השונות. בתחילה הייתי עם ה- סמג"ד **גולן** וכן היה שם **מ"פ** בשם **נועם**. לאחר מכן הייתי בזחל"ם של **בן עמי כהן**. את סוף המלחמה סיימתי כ- **נהג ב- תומ"ת** .

יתכן שהיה איתי מישהוא ששמו- **קובו**

לאחר **שבועיים** של לחימה, אני זוכר שהיינו ליד **חאן ערנבה** שב- **מובלעת הסורית**, ואז בא כתב עיתונות שחיפש מישהוא דובר אנגלית ואני התנדבתי, בדיעבד הסתבר שהיה זה **כתב אוסטרי** שגר ב- **סביון** בסמוך לבית הורי, כאשר התברר לשנינו שאנו שכנים מסרתי לו את מספר הטלפון של הורי והייתה זו הפעם הראשונה שהורי קיבלו מידע עלי.

לאחר מכן אני זוכר שבאופן יוצא דופן, כתוצאה מהוראה מיוחדת של **אלוף הפיקוד**, התחלנו לצאת הביתה בסבב. יצאתי בבוקר הביתה וחזרתי בבוקר שלמחרת לרמת הגולן . אני זוכר שאבי הסיע אותי מהבית ל- **ראש פינה** ואני זוכר שבאותו הזמן היו נפילות באזור של פגזי **מרגמות 180 מ"מ**. כתוצאה מכך, (כך סיפר לי אבי מאוחר יותר) , הוא נתקע עם הרכב (לאחר שנפרדנו) ולא יכול היה לנסוע הביתה במשך מספר שעות.

10- שמות החניכים שירדו ל- סיני :

אריה(אריק) שפיגלמן, רון (רוני) יבין, גיל שרון, רוני חפץ, יוסי מרש, עמי מנדלאוי , מישל אסייג, אילן פרידלנדר , רון שטיין , יעקב שציגל ,אהוד מתניה (נהרג ב- 12.10.1973), מיקי נהב, רמי תמרי , אמיר אלדד , ראובן שטיין , משה שוורצברג(כיום-שביט),איתי אדמון, יוני שקד , עמיקם בכר ,יאיר זינר , שלמה בן אשר, עודד לילינטל , גיל שרון, יאיר מנדלסון (נהרג ב- 20.10.1973), יעקב כהן

11- שמות החניכים שעלו ל- רמת הגולן :

ארנון (נוני)תוסיה כהן, יוחנן ארזי, שי אריאב (נהרג ב- 7.10.1973), ניסים בן עוז , חיים שפיר, זמי פליטר , רונן הגין , אייל פישביין , שי דותן ,דב(דובי)רובינשטיין

מפי שי דותן על פי מייל מיוחנן ארזי

דוד פלדבאום , עופר מנדלסון

12- אירועים במהלך המלחמה בדרום

מפי מישל אסייג

ב- 6.10.1973- יום שבת , בשעות הבוקר – הגיע קצין בכיר, כינסו את כולנו, (את אנשי 2 הסוללות), והקצין הודיע לנו שתפרוץ מלחמה בשעה 18:00 של אותו יום.

קצת לאחר השעה 14:00 , הייתי על ה- תומ"ת טוען מחסניות כדורים לרובה ה"אף-אם" שלי, ו- 2 מיראז'ים ישראליים ממריאים בפתאומיות מ- שדה התעופה שברפידיים, שניות מעטות לאחר מכן מגיח מיג' מצרי ומגובה נמוך מטיל פצצה על מסלול ההמראה של רפידים – למזלנו הפצצה לא התפוצצה. רק אז אני מבין סופית שהחלה מלחמה. אני קופץ מה- תומ"ת ונוקע את רגלי הימנית. דבר נוסף שאני זוכר שסרן שיש עומד ויורה על ה- מיג' עם אקדחו.

לאחר מכן התנענו את מנועי התומ"תים והלחימה החלה מבחינתי: נסיעה , פריסה לעמדות, ירי פגזים וחוזר חלילה .

ב- 7.10.1973- יום ראשון- אני זוכר שראיתי טנקים מסוג "צנטוריונים" ("שוטים") שלנו דוהרים בנסיעה לאחור (ממערב למזרח) כאשר הם עוברים אותנו ומשאירים אנחנו (כאילו) בחזית הקדמית.

ב- 12.10.1973- יום שישי - אני זוכר את מתקפת ה- מיג'ים על הסוללה שלנו , כמו בסרט הילוך איטי

לא זוכר מתי, אך אני זוכר בחלק מהלילות , את האור הבוהק של הטילים המצריים כאשר כולנו יורים עליהם ומנסים ליירטם.

היינו 2 צוותים בסוללה . ב- צוות ה- תומ"ת שלי, היו - אריק שפיגלמן, רוני יבין, גיל שרון, רוני חפץ(לא בטוח), יוסי מרש(לא בטוח), עמי מנדלאוי ואנכי .

עמי (מנדלאוי) היה בצוות שלי רק עד אמצע המלחמה, עקב העובדה שהתומ"ת שלו(לא ברור) נתקע –כ- 5 ימים וב- איזשהוא שלב הגיע ג'יפ עם סרן שיש בבקשה למתנדב להשלמה לצוות אחר ו- עמי (מנדלאוי) התנדב ונפרד מהצוות שלנו.

לא זוכר מתי, אך אני זוכר את חציית **תעלת סואץ**, כאשר לפני החצייה אנחנו מתדלקים ואז הגיע **אוטובוס בידור** עם הברדן היהודי האמריקאי - **דני קיי**.

בלילה כשהיינו בחצר לפני החצייה החלה מכה מפחידה של פצצות תאורה מעלינו, ואז חצינו על גשר את התעלה מערבה ופרסנו בצד השני. אני זוכר שבאחד הלילות, היו פיצוצים חריגים לידינו, והתברר שהייתה זו סוללת **ארטילריה 130 מ"מ מצרית**, שחיילנו ניסו להשמיש אותה לפעולה לטובתנו, אך ללא הצלחה והסוללה התפוצצה.

מפי אילן פרידלנדר

כשהגענו ל- **רפידים** פרסנו את הכלים (שהגיעו בנפרד) מחוץ ל- **אגד 209**. בבוקר ה- **6.10.73** התחלנו להעמיס את הציודים ולזווד את הכלים.

בשעה 13:30 לערך, כונסנו על ידי **מפקד האוגדה**, כמדומני **אלוף, אלברט מנדלר**, שדיבר אלינו (באמצעות **מגפון ידני**) , כלומר בפני כמה מאות חיילים כולל מילואימניקים שהגיעו לשם במהלך הלילה והבוקר, והודיע לנו שהיום ה- **6.10.1973** ב- **6 בערב** תפרוץ מלחמה.

דקות מספר לאחר שעזב, הגיחו **מטוסים מצריים** והפציצו את שדה התעופה. "**נתיק**" אחד נפל סמוך מאוד אלינו (ולא התפוצץ).

סיימנו התארגנות ועלינו על הדרך דרומה לכוון **ביר תמדה (?)**. בערב שמענו שהסוללה השנייה עם **עמיחי** כמדומני, כבר יורה ונמצאת בקו האש, ואילו אנחנו "**התברברנו**" בשטח, איזה יום-יומיים, בלי לקחת חלק בלחימה, דבר שתסכל אותנו מאד.

ב-**צוות ה- תומ"ת שלי** היו - **רון שטיין**, **שציגל(יעקב) ואנכי**. היו עוד אנשים, אני לא זוכר, ועוד 3 שלב ב'טניקים – אחד מ-**מרוקו** ושניים מ-**רוסיה**. אין לי מושג או זיכרון לגבי שמות האחרים שהיו איתי בצוות.

בעבר, ניהלתי יומן אירועים של המלחמה שנזרק(לצערתי) במהלך השנים יחד עם עוד "**היסטוריות**" מבית הוריי.

בשלב מסוים החזירו אותנו והפנו אותנו ל- **ציר עכביש**, שם התחלנו בירי ממש.

אני זוכר שאחד ממדריכי הקורס (סגן _____ ?) חבש משקפי שמש וקרא **ספר** בשוחה שחפר לעצמו בכל עמדה כשפרסנו.

אירועים נוספים שזכורים לי (ללא זיכרון לגבי תאריכים ספציפיים):

רכב של **חב"ד** עם **לולבים** שבא לשמח אותנו **בחג הסוכות**.

מטוס **סוחוי** שירד עלינו, גם הפציץ וגם "ריסס" אותנו ב- **מקלע**, אני זוכר מאוד ובבירור את רגע האירוע...בו **נפצעו רמי תמרי** ו- **מיקי(נהב)** שהיה חבר שלי קודם לכן. באותה מתקפה **אהוד מתניה נהרג**. הייתי בין הראשונים לחלץ את **רמי(תמרי)** ואת **מיקי(נהב)**, העלינו את שניהם על **נגמ"ש**, נדמה לי שלאחד מהם נתפסה הרגל בדלת ה- **נגמ"ש**. **מתניה (אהוד)** היה שרוע על הקרקע והיה ברור לנו (לצערנו) שהוא **נהרג**.

זכור לי שאסרתי על הצוות שלי להוריד שכפ"צים וקסדות, למרות שנדמה לי שזו הייתה איזו אתנחתא של **חג סוכות**.

ה**מקלחות** באמצע המדבר. מכליות עם זרנוקי מים – משפריצות מים על החיילים, עשרות חיילים הולכים בדיונות (בפקודה) לעת הפוגה בלחימה, למקלחות.

גשר הגלילים המפורק לצדי "ציר עכביש".

שני חבר'ה הצטרפו אלינו בתחילת המלחמה, לאחר שברחו מעמדת תותחי **נברון** שהייתה מוצבת בדרום **תעלת סואץ**. אחד מהם היה סמל שלנו בטירונות (אינני זוכר את שמו).

ביום של אירועי **החווה הסינית**, התותח שלי היה מושבת וחנה ליד **ציר עכביש** לטיפולים, ראינו שיירות רכבים עם פצועים והרוגים חוזרים מהחווה הסינית - מחזה קשה מאוד.

שני חבר'ה בצוות שלי נפצעו במהלך הלחימה כתוצאה מפגזי טנקים כאשר היינו קרובים לקו הטנקים: **שציגל(יעקב)** חטף **רסיס** בתחת(עכוז), **ושלב-ב'טניק** אחד חטף רסיס באחת מאצבעות ידו. שניהם המשיכו אתנו עד סוף המלחמה.

באחת הפעמים, תוך כדי נסיגה מטורפת מזרחה, נכנסנו למלכודת אש ארטילרית, הפגזים ירדו עלינו כמו גשם - נדמה לי שכולנו יצאנו מזה בשלום.

אני זוכר ש- **אבנר (עמיר)-ה-קע"ת**, ניהל את הסוללה ואת הפעילות בה בצורה יוצאת מן הכלל. ממש הערצתי אותו באותם ימים.

באחת הפעמים זכור לי שה-**מס"ח**, ריכז חלק מאתנו ושיבח אותנו על העבודה החשובה שאנחנו עושים.

זכורים לי 8 **מטוסי פנטום** טסים מערבה לכוון ה-**אגם המר ומצרים**, אך אחרי מספר דקות אנו רואים שחוזרים משם רק 3 או 4 מטוסים, השאר "נשאר" כנראה שם, זה היה מבאס למדי.

שני קרבות אויר ליד ה- **אגם המר**, ממש מעל לראש שלנו, באחד מהם הצליחו 4 **נשרים** להפיל 21 **מיגים**. אלה המספרים שזכורים לי.

זכור לי **זוג סופר-מיסטרים** בגובה רב מעלינו, אחד מהם הופל והטייס צונח בעומק שטח האויב.

את **תעלת סואץ** חצינו על גבי **גשר הדוברות** באמצע הלילה, החברה היו גמורים מעייפות, הנהג נרדם כל הזמן, הייתי מעיר אותו עם **מכות מקל** על הקסדה שלו... היה שם בלגן ודי הלכנו לאיבוד אחד מהשני.

בצד המערבי של התעלה פרסנו ב-**בסיס טילים מצרי** בו היו עשרות גוויות וריח חריף של צחנה.

מפי רוני חפץ

בצוות שלי היו: אריק שפיגלמן, עמי מנדלאוי, מישל אסייג, רון (רוני) יבין, גיל שרון, יוסי מרש(בחור עם משקפיים).

אני זוכר שב- **לילה הראשון** פרסנו **זחל** והיה צריך לתקן אותנו ופחדנו מאד, כי היו מסביבנו נפילות. למחרת היום נקלענו להתקפת שריון מצרי ואז נסוגנו. חטפנו הפגזות מהאוויר וגם זה היה מאד מפחיד.

כשהיינו בצד המצרי, היו מילואימניקים ששהו ליד ה- **אגם המר** והם **צלו ברוזים על האש** ולא הבנו מאיפה.

לאחר שבוע - עשרה ימים עשיתי מקלחת ראשונה וקיבלנו **סבונים** מ- **נשות כפר סבא**

מפי אריק שפיגלמן

ב- **צוות שלי** היה בחור ג'ינג'י בשם **צאלח צאלח** שהיה **נהג תומת מבה"ד 9, רון (רוני) יבין, מישל אסייג, רוני חפץ, יוסי מרש, גיל שרון** ובהתחלה היה גם **עמי מנדלאוי** עד ש- **שיש לקח** אותו לצוות אחר, כי הצוות שלנו היה תקוע הרבה זמן

אני הייתי מפקד הצוות

מסתבר שב- תומ"ת שלי ערכו ניסוי ושמו **מניפות קירור למנוע מפלסטיק** ואז או שהן נשברו או נמסו בחום וכל מספר קילומטרים נעצרנו עקב **מנוע רותח**.

אני זוכר את תקיפת האוויר עלינו כאשר באותו זמן עשיתי את **צרכי על גבעת דיונה** ואז קפצתי ראש לתוך החול

חלק גדול מהמלחמה היינו בודדים ומסופחים לכוחות שונים

עשינו מארבים בלילות והפחידו אותנו מפני קומנדו מצרי, בלילה השלישי נרדמתי ואז אני זוכר את המפקד **גדי** מעיר אותי בבעיטה הגונה

יום אחד נתקעו ליד **סמיטריילר עם עוגות** ותפריט האוכל מאותו רגע השתנה ל- **עוגות** בבוקר עוגות בצהריים ועוגות בערב

אני זוכר שפרסנו ליד **טסה** וטנקים שלנו נעו קדימה ואז ראינו **מסך של אש מתגלגלת של המצרים** והשריון שלנו נסוג, אך כשרצינו לדלג לאחור קיבלנו הוראה להמשיך לירות, והיה בחור אחד שהחל באותו רגע **ללכת ברגל הביתה**

חציית התעלה על **גשר דוברות** היה מאד מרגש, יכולת לנשום את ההיסטוריה

מפי רמי תמרי

ב- **6.10.1973 - יום שבת**(אני חוגג באותו יום את **יום הולדתי ה-19**). בשעה 14:30 לערך, נשמעת אזעקה בבסיס **רפידיים** שבחצי האי סיני ומטוסים מצריים מפציצים את הבסיס, אחת הפצצות לא מתפוצצת, **מלחמת יום הכיפורים** החלה.

ב- **12.10.1973 - יום שישי**, שעת צהריים, אנחנו נמצאים על "**ציר עכביש**" במרכז "**חצי האי סיני**", 2 מטוסי **מיג** מצריים מפציצים את סוללת התותחים שלנו. בעת התקפת מטוסים, על פי התרגולת, אנחנו יורדים במהירות מה-**תומ"ת** ומתפזרים בשטח המישורי (המטוסים מכוונים לפגוע בתותחים ולא בבני אדם). ביעף השני של המטוסים תוך כדי שאני מדלג מעל תלולית עפר מצד אחד לשני לתפיסת מחסה, הרגשתי משהו חם בכף היד והתעלפתי. **נפצעתי בכף יד ימין** (לא לדאוג – אני איטר יד שמאל – מה שנקרא- שמאלי) כמו כן נפצעתי מרסיסים שחדרו **לבית החזה** לריאה שבצד ימין. באותה הפצצה **נהרג אהוד מתניה** (ז"ל).

כשנפצעתי אני זוכר בעיקר את הפגיעה בכף היד, הרגשתי חום עז וראיתי את כף היד מרוסקת- הרסיס נכנס מכף היד ויצא החוצה מהצד השני. פיננו אותי באמצעות **קומנדקר** ל- **תאג"ד** שב- "**רפידיים**" ומשם ב- **מסוק** ל- בית החולים בילינסון שבפתח תקווה. במהלך הפינוי והטיסה התעוררתי מספר פעמים ודבר מרכזי שאני זוכר ומבקש שהפינוי שלי יהיה ל- **ביה"ח בילינסון**, מה שנקרא **קל"ב**- (קרי **קרוב לבית**) (אני גר ב-**פתח תקווה**).

מסתבר שהפציעה החמורה הייתה דווקא בחזה, בבית החולים הוגדרתי כפצוע אנוש, אך פרופסור **מוריס לוי**, **מ- ביה"ח בילינסון**, **משתיל הלב** הראשון בישראל, הסכים לנתח אותי ולמעשה הציל את חיי.

אני זוכר שבמהלך האשפוז כאב לי מאד, בעיקר בחזה, בזמן דיבור ובמיוחד בעת צחוק. כל זאת עקב כאבים מכל תזוזה של בית החזה. **רסיס** אחד שהוצא מבית החזה (שמור אצלי למזכרת), רסיס אחר העדיפו הרופאים להשאיר בבית החזה והוא נותר על מקומו עד עצם היום הזה. לאחר אשפוז ושיקום של מספר חודשים שוחררתי מהצבא.

מפי אמיר אלדד

אני זוכר את הבלבול הגדול עם תחילת המלחמה, התחלנו להתקדם מערבה ולא ידענו מה לעשות. בשלב מסוים, היה **סגן אלוף ("פנסיונר" - במילואים)** שהסתובב באזור, ציוות אותנו ליחידה אחת ואז התחלנו לירות פגזים.

רמי תמרי- היה **מספר 1** בצוות שלי, **מפקד ה- תומ"ת**

אני (אמיר אלדד) - הייתי **מספר 2** בצוות, **סגן מפקד ה- תומ"ת**

מיקי נהב (היה **סמל** שלנו בקורס מפקדים), היה כנראה **מספר 4** בצוות שלי, **תותחן**

ועוד אנשים בצוות שאינני זוכר את שמם.

אני זוכר את התקפת המטוסים שבה **רמי(תמרי)** ו- **מיקי(נהב)** **נפצעו** ו- **מתניה (אהוד)**(שכנראה גם היה בצוות שלנו) **נהרג**

ואז קיבלתי את ה- **קידום** הראשון שלי בצבא ומוניתית להיות **מספר 1** בצוות, במקום **רמי(תמרי)** שנפצע.

התקדמנו וירינו.

אני זוכר את **חציית התעלה**, בלילה. חצינו אותה בשקט מופתי. לאחר מכן המשכנו לירות בצד השני עד הפסקת האש.

לאחר הפסקת האש היינו שם עוד 2-3 ימים, אך מכוון שרצו עוד קצינים בחייל התותחנים, העלו אותנו בחזרה ל- **בה"ד 9** לתחילת הליך הפנייה לקורס קצינים.

מפי ראובן שטיין

בצוות שלי היו **איתי אדמון** שהיה **מפקד הצוות**, **משה שוורצברג**, **יוני שקד**, **יאיר זינר**, **בכר(עמיקם)**, ואני ועוד 2 אנשים שהיו מדריכים שלנו בקורס ועוד שלב-ב'טניק

אני זוכר מספר אירועים, אך ללא שיוך יום ספציפי:

הכלי של הצוות שלי נתקע ולקח זמן עד שהצטרפנו לשאר הכוח, אני זוכר שנפלו מסביבנו פגזים אך גם אם הנפילות היו קרובות, עקב ה- **חול** הרך של סיני, הן לא היוו לשמחתי בעיה.

אני זוכר שהתפקוד של **איתי (אדמון)** כ- מפקד צוות, מאד הרשים אותי, בקור רוח.

אני זוכר את התקפת **המטוסים** עלינו , שריססו אותנו **במקלעים** והכדורים שפוגעים בקרקע מעיפים לאוויר **חול** ואני רואה את צרור הכדורים מתקרב אלי, "**תופר**" את הרצפה ולמזלי עובר לידי בשלום.

לאחר מכן היינו קצת מדוכאים , אך התמונה של **דוברות** שמתקדמות לכיוון התעלה -שיפרה את מצב הרוח.

בצוות שלנו **התפוצץ מנגנון הירי** ואחד האנשים שאינני זוכר מי ,נפגע . לקחנו אותו על **אלונקה** לתאג"ד , בדרך נפלו מסביבנו פגזים ואני זוכר שהוא נפל מהאלונקה , עוד באותו לילה ראיתי שניסו להעביר את **גשר הגלילים** , הייתה המולה נוראית.

יום אחד אמרו לנו שצריך לחפור **שוחות** כי אנו צפויים להתקפת **קומנדו מצרי** , למזלנו לא הייתה , הייתה הרגשה כבדה

בצוות שלנו , היינו **ישנים ליד התותח** על הרצפה ועבר שם טנדר והיה חושך והוא עלה על הרגליים של אחד האנשים , כנראה אחד המדריכים מקורם המפקדים, עקב החול הרך הוא לא נפגע

מאז אותו אירוע , את מקום השינה שלנו הקפנו ב- 4 מוטות עם **נצנצים(בת'אלייטים)**

יחסית בשלב מוקדם של הלחימה נחת לידנו בנחיתת חירום **הליקופטר** ואז דיברנו עם הטייס שסיפר לנו קצת מה קורה , אני לא זוכר אם זה היה טוב או רע.

לילה אחד היינו צריכים לירות בצורה מאסיבית ואז הסבירו לנו שאנו יורים לסיוע **לצנחנים** .(אני מקשר זאת ללחימה בחווה הסינית)

אני זוכר שאספו אותנו לפני הצליחה לתעלה ואז כשחיכינו **התפוצץ פגז** ליד הצוות שלי ואני **נפצעתי** קלות, קיבלתי **רסיס בשוק הרגל** , (נמצא שם עד היום), חבשו אותי והמשכתי. חצינו את התעלה והיינו ב- **אפריקה** , אני זוכר שהיינו באזור נווה דקלים עם מים .

מפי משה שוורצברג(כיום-שביט)

ראש המטה של האוגדה או האגד , נעמד על הג'יפ עם המגפון ודיבר אתנו , היה זה ביום שבת ב-13:30. אמר שיהיה **יום קרב** שיחל ב-18:00 ולא צריך להתרגש ויש תכניות ונפעל לפי המשימות . **תוך כדי דיבור** ירדו עלינו מיג'ים- היו להם **כנפיים שמוטות לאחור** , איתי(אדמון) או ניר(אברם) צעקו : "מיגים", אך זה לא נתפס , הם הגיעו מכיוון הדיונות מצפון לציר והורידו עלינו את הפצצה שלא התפוצצה וירו עם מקלעים ומיד המריאו מטוסים שלנו.

ואז התחיל בלגן , התחלנו לנסוע לכיוון **מזרח** ולא הבנתי מה עושים , כ- 3-5 ק"מ מזרחה עקב בהלה ופחד ואז התארגנו בקשר . ואז לקח זמן ולאחר מכן נסענו לאזור **טסה** , היינו שם המון זמן וראינו את הכוחות על **ציר עכביש** ולא הבנו מה אנחנו עושים שם, יום/יומיים אולי יותר ואז **ניר(אברם)** ניגש לציר וביקש להסתפח לאחת מיחידות התותחנים שעברו אותנו על הציר. ואז הגענו ל- **עמוס תור** שהיה **סמג"ד באוגדה של אריק שרון** והיינו תחת פיקודו, זה לא היה בתאום עם המפקדים שלנו , לא היה קשר ולא היו פקודות, **עמוס(תור)** נתן לנו תחושה טובה.

בצוות שלי היו : **איתי אדמון- מפקד הצוות**, **רון שטיין**, **יוני שקד** -לא בטוח, **אהוד יעקב**,

ירינו להערכתי בכל המלחמה כ- **1500 פגזים**, אני הייתי **המקלען** ובהתקפות מטוסים לא הספקתי להפעיל את המקלע ויריתי ב- **רובה** .

אני זוכר את הפגיעה **במתניה(אהוד)** והפגיעה של **רמי(תמרי)** ופינו את **רמי(תמרי)**.

במיוחד אני זוכר שלאחר יומיים/שלושה **אהוד יעקב** מהצוות שלנו **נפצע** , הוא נפצע מתאונה שהתפוצץ לנו ה- **בית תחמיש** ועף לו לפנינו. הפינוי של **אהוד(יעקב)** היה על **אלונקה** ב-23:00 בלילה אני ועוד אחד. אנחנו הולכים על הציר ועולים על גבעה וישר מקדימה אני רואה שהגעתי ל- **משהו חלומי** , **גדוד של 36 טנקים** (ספרתי אותם)סוחבים את **גשר הגלילים** שפיתח כך נודע לי בדיעבד - **טליק**, הגשר היה מאד **ארוך-כ-150 מטר** והגדוד נפרס משני צידי הגשר ומקדימה וכולם קשורים לגשר עם כבלים - חשבתי שאני **בתוך חלום**, לא הבנתי מה זה ואז זיהינו את הציר , אך הגשר נתקע ומשם לא זז . ולכיוון **טסה** נוסעים זחל"מים עם **הרוגים** ואף אחד לא הסכים לקחת את **הפצוע שלנו** , עד שאחד הסכים.

חזרנו לסוללה

48 שעות לאחר שהכוחות הראשונים חצו את התעלה , אנחנו עברנו גם כן את התעלה , עדיין לא היה ה"בית מטבחיים" שקרה אחר כך, עברנו יחסית בשקט, אך נקודת החדירה לא הייתה שטופת אש.

לאחר מכן היה מסע, לא עם הרבה ירי, עד אזור **איסמאיליה**

במהלך המלחמה ניסיתי פעמיים-שלוש להעביר **מכתבים לאמי**, באמצעות טייסי מסוקים שנחתו לידנו אך היא לא קיבלה אותם, כתבתי על קרעי קרטונים של חמישיות, אחד מהם הגיע חודש ימים לאחר המלחמה

בלילות היו אומרים לנו להיזהר מקומנדו ולאחר עייפות רבה כל **שיח זז** , הייתי מעיר את **רון שטיין** ומבדרים אחד את השני.

לא נחשפנו הרבה לפציעות או הרוגים ושמרנו על מורל גבוה והדחקנו הכול, מתבדחים והופכים את חוסר המידע לחיובי

הייתה בעיה עם המנות קרב שלא הגיעו אלינו ....

מפי שלמה בן אשר

3 ימים ראשונים לא ירינו, התקרבו והתחלנו לירות , וירו עלינו אך לא נפגענו עקב החול , אני זוכר את מתקפת **המיג'ים**, שבה **רמי תמרי** נפצע ועוד בחור שנפצע קל(אינני זוכר את שמו)וכן **מתניה (אהוד)** שנהרג. בזמן אמת **לא ידענו שמתניה** נהרג ואחד המפקדים בתשובה לשאלתנו אמר שהכול בסדר.

במיוחד אני זוכר שעברנו את **תעלת סואץ** מערבה , ב-2 בלילה עם הרבה אור בעת החצייה .

מפי עודד לילינטל

עוד **בחרבת מאחז** קיווינו לצאת הביתה ליום הכיפורים. הודיעו שיש כוננות ובינתיים לא יוצאים. בתקופה שקדמה, כל פעם שהיינו אמורים לצאת לחופשה אמרו כי יש כוננות והיו מעכבים לנו את היציאה. אך תמיד בדקה ה-90 היו משחררים אותנו הביתה. כך היה גם ביציאה הקודמת שלנו לראש השנה. הפעם הודיעו לנו כי נוסעים לצרפין ורק שם יחליטו אם יוצאים או לא.

הגענו ל- **צרפין**, אך הפעם זה היה שונה ונראה רציני יותר. בבסיס הייתה המולה שלמה. לשם שינוי עמדו בבסיס אוטובוסים שהיו אמורים להסיע אותנו לחזית. מאוחר יותר ערכו לנו מסדר ובו

חילקו אותנו לצוותים ולשתי סוללות תומ"תים שהיו אמורות לרדת ל- סיני. את הסוללות סיפחו אחר כך, כל אחת לגדוד מילואים אחר.

את המשנים הטכניים שלפו מתוכנו ושלחו אותם ל- **רמת הגולן** יחד עם **סוללת הצוערים**.

בצוות שלי היו: מפקד הצוות, חייל מעכו ששם משפחתו **לאובשטיין**. (איני זוכר את שמו הפרטי). אני הייתי **מספר 2 הסגן** – על הכוונת, **גילי חבצלת** היה הנהג, **עופר זוסמנוביץ**, **יצחק אלט**, בחור מרמלה בשם **וידר או וידל** וכן חייל דרוזי שאת שמו איני זוכר. כמו כן **יעקב כהן** שהוא זוכר שהיה איתנו בצוות.

היה זה ערב כיפורים והיה צריך לאכול סעודה מפסקת. חדר האוכל בצריפין לא היה ערוך לכמות גדולה כל כך של סועדים ונוצר שם לחץ גדול של חיילים שרצו לאכול. אני זוכר קטע מנהיגות שהרשים אותי ובו בשלב מסוים עלה **רס"ן פרנקו** על אחד השולחנות ובקולו הרועם הצליח לעשות סדר בבלגאן שהיה בחדר האוכל.

סיימנו לאכול וחזרנו לרחבת המסדרים. לא נתנו לנו להתפזר וללכת לבית הכנסת לתפילת "כל נדרי" והחברה הדתיים ארגנו **מניין מאולתר** ברחבת המסדרים. לא זוכר אם סיימו את התפילה או לא.

די מהר, בהמשך הערב העלו אותנו על אוטובוסים והורידו אותנו ל- **רפידיים**. נסיעה לילית שנמשכה שעות רבות. הגענו לרפידיים במהלך הלילה, לפנות בוקר. התמקמנו סמוך לצומת המובילה לשדה התעופה של רפידיים. שם פרסנו את השמיכות וישנו עד הבוקר.

היה זה בוקרו של יום הכיפורים ואני, ששמרתי מסורת, עדין צמתי. בשעות הבוקר הגיעו התומ"תים שלנו על מובילים מחרבת מאחז. יחד עם התומ"תים הגיעו גם משאיות תחמושת והיינו צריכים לפרוק אותן ולהעמיס פגזים לבטן התומ"ת. היינו במדבר, היה חם והיה צריך לעבוד. אלו לא בדיוק תנאים לצום. החלטתי להרשות לעצמי **לשתות** ואף קיבלתי החלטה שאם יהיה צורך, אף אוכל.

כך עבדנו והתארגנו בשטח. בשלב מסוים לפני הצהריים הגיע **מפקד האגד** לשאת דברים לפני החיילים. הוא סיפר לנו כי יש ידיעות מודיעיניות כי המצרים רוצים לפתוח במלחמה בשעה 18:00, אך זה"ל יקדים אותם ויפתח במתקפה בשעה 17:00.

בשעה 13:50 נשמעו לפתע קולות פיצוצים. בתחילה לא הבנו מה זה. מישהו אמר זה בטח אימונים. אחר אמר לו: מה פתאום אימונים, **ממתי זה"ל מתאמן ביום כיפורים**? ואז התמלאו השמים במטוסים שחורים, ברור שלא שלנו אלא של המצרים, ופצצות התפוצצו במרחב שמסביבנו ובשדה התעופה רפידיים. נזכרתי כי התרגולת בהתקפת מטוסים היא להתפזר לכל עבר, לשכב על הגב ולירות עם הרובה לכוון השמיים. הכול טוב ויפה, אך מרוב לחץ לא זכרתי באותו רגע היכן הנחתי את **הרובה**. מאותו הרגע, ולאורך כל המלחמה השתדלתי מאוד לזכור היכן אני מניח את הרובה.

הבנו שהמלחמה פרצה. בשלב הראשון פרסו אותנו במקום, ברפידיים והסבירו לנו כי אנו משמשים הגנה לבסיסים ברפידיים למקרה של התקפות קומנדו על רפידיים.

הלילה ירד. עדין בהלם מההפתעה שנפלה על כולנו. רק אולי לקראת חצות נזכרתי כי עדין לא אכלתי כלום למרות שזמן הצום חלף מזמן.

נשארנו ברפידיים עוד יום או יומיים ואז הביאו מובילים לתומ"תים כדי לקחת אותנו מערבה לכוון **טסה**. אני זוכר שאותנו, את החיילים, העמיסו על משאית עפר בחלקה האחורי. הורידו אותנו ואת

התומ"ת על הכביש בין רפידיים לטסה ושם פרסנו לצידי הציר. שם כבר היינו בתוך המלחמה. הציר היה מלא ברכבים ובחולות טנקים נוסעים הלך וחזור. בין המילואימניקים שהיו שם לא היה ברור אם שיירת הטנקים שנעה מצפון לנו היא שלנו או של המצרים. התברר כי היו אלו טנקים שלנו. מסביב נופלים **פגזים**. טבילת האש הראשונה שלנו. הפגזים שנפלו קצת הפתיעו אותנו לטובה בחוסר האפקטיביות שלהם שכן הם התפוצצו רק לאחר **שהתחפרו בחול** וכך האפקט שלהם היה קטן יותר.

פרסנו בחולות וליד כל תומ"ת התבקש כל אחד לחפור לעצמו גומה שתשמש לו כמחסה בעת הפגזה. בגומות האלו גם ישנו בלילה. התחושה הייתה של לחפור **לעצמך קבר**.

בשלב מסויים התומ"ת שלנו, שהיה על **תובה של שרמן** נתקע ולא יכול היה להתקדם. הסוללה שלנו הייתה צריכה לדלג ואנו נותרנו לבד בשטח. לאחר שהחימוש תיקנו את התקלה, סיפחו אותנו כצוות חמישי לסוללה השנייה שעדיין הייתה פרוסה באזור. בשלב מאוחר יותר היינו שוב סמוך לסוללה המקורית שלנו וחברנו אליה. נתק זה היה כנראה גם המזל האישי שלנו שכן הבנו שבשלב שלא היינו עם הסוללה המקורית שלנו, הם חטפו התקפה חזקה ביותר. (איני בטוח אם זו ההתקפה בה נהרג **אהוד מתניה** ונפצע **רמי תמרי**. הצוות שלנו לא היה שם).

כל הזמן הזהירו אותנו להיות מוכנים להדוף התקפות של **קומנדו מצרי**. סוללות התותחים הן מטרה.

במקרה כזה הנשק האישי משמעותי ביותר. אלא מה? הנשק שהיה לנו היה **רומ"ט**. בשלב מסוים עשינו ניסוי כלים בנשק האישי. הרומ"ט שלי לא ירה. אמרו לי לשמן אותו. שימנתי אותו וגם אז הוא לא ירה, כי החול נדבק למנגנון שלו. אמרו לי לייבש את השמן ואז הוא לא ירה כי היה יבש. להחליף רובה לא היה בנמצא. כך עברתי את המלחמה עם **רובה שלא מסוגל לירות**. זה כמובן הדאיג אותי מאוד וייחלתי רק לחסדי שמיים שלא להיתקל במצרים פנים אל פנים. הצלחתי לירות במלחמה רק שני כדורים. האחד בניסוי כלים כאשר בכוח דחפתי כדור לקנה, והשני יריתי לעבר מטוס מצרי כאשר תוך כדי ריצה הצלחתי בכוח לדחוף **כדור לקנה**. ברור שלא מורידים מטוס עם כדור אחד.

המחשבות במלחמה היו לא קלות. כל הזמן אתה בתחושה של חוסר ודאות האם יומך מתקרב. אני זוכר שכל הזמן הייתי מאתגר את עצמי **בשאלות לטווח קצר**. הייתי שואל את עצמי האם אזכה לראות את השמש שוקעת. וכששקעה השמש הייתי שואל אם אזכה לראות את השמש זורחת. קשה היה לי לחשוב על הבית ועל ההורים שאין להם שמץ של מושג אם אני עדיין בחיים. מה יהיה איתם אם לא אחזור. ראיתי שיותר כדאי לא לשקוע במחשבות. היה לנו בצוות בחור אחד שפשוט נעשה קטן ככל שיכול. ישב לו על הספסל באחורי התומ"ת ולא היה מסוגל לתפקד. השיטה שלי הייתה **לא לשבת ולחשוב**. כל הזמן לעבוד. כשירים – יורים וכשיש הפוגה מהירי, להתעסק בתחמושת. להרכיב מרעומים, לפרוק את משאית התחמושת ולהעמיס פגזים בבטן התומ"ת.

היינו צעירים וחלק מהחברים חשבו שלרכוס את **השכפ"צ** מצביע על פחדנות וחוסר אומץ. אני מאוד הקפדתי כן לרכוס את השכפ"צ. אמרתי לעצמי שאם חלילה אפגע, לפחות לא אוכל את הלב שלא עשיתי את מה שיכולתי כדי למנוע את שאפשר.

מה שכן, אני זוכר את **רגעי השינה**. ישנו עם נעליים אך השינה הייתה עמוקה וטובה. תומ"ת שירה כמה מטרים ממך לא הפריע לשינה. אני זוכר שהשינה הייתה מן בריחה המציאות. חלמתי תמיד שאני נמצא בכלל במקום אחר. ההתעוררות החזירה אותי למציאות הלא פשוטה.

כך התקדמנו מערבה לעבר התעלה. עברנו את טסה והמשכנו לאורך **ציר עכביש** תוך שפורסים פעם מצפון לציר ופעם מדרומי. הציר עצמו היה בבלאגן. מלא רכבים ופקקי תנועה. היינו במדרון

אחורי. מלפנים רואים טנקים עולים במדרון, יורים, חוזרים. לא בדיוק מבינים מה קורה מסביב. להבין מה קורה במלחמה היינו צריכים להקשיב לטרנזיסטורים שהיו לחלק מהאנשים.

המרחבים הנצפים במדבר היו מאוד רחבים. אני זוכר שראינו, אמנם מרחוק, את התקפת המטוסים המצריים על **סוללת ה-155** מ"מ שהייתה מזרחה מאתנו. הפיצוצים מאותו מקום נמשכו זמן רב.

בשלב מסוים בציר עכביש, ראינו טנקים מושכים את **גשר הגלילים** לעבר התעלה. הבנו שחציית התעלה מתקרבת.

בשמחת תורה הגענו למישור גדול לפני התעלה. ירינו עשרות פגזים. ניסינו לשמור על המורל והעמסנו את הפגזים תוך כדי שירה "שישו ושמחו בשמחת תורה..." על אחד הפגזים רשם מישהו מהצוות עם מרקר את השם "**סאדאת**", שהפגז מיועד עבורו.

אחר הצהריים באותו היום היינו עדים למספר **קרבות אוויר** שהתרחשו ממש מעלינו. בקרבות אלו, מטוסי חיל האוויר הפילו מספר מטוסים מצריים. זה עודד אותנו מאוד. בתחילת המלחמה ראינו את המטוסים מגיעים, מטילים את הפצצות ומיד בורחים מהמקום מחשש להיפגע. בשלב הזה ראינו את המטוסים מטילים פצצות וחוזרים ליעף נוסף ומטילים פצצות נוספות.

לקראת ערב הודיעו לנו שאנו עומדים **לחצות את התעלה**. התקרבו לתעלה. האזור היה מריח ריח צחנה של מוות. רכבים שרופים ולידם ובתוכם גופות חרוכות. אני חושב שהיו אלו גופות של מצרים. המראה היה קשה מאוד, למרות ההעדפה להיתקל במצרים מתים על פני מצרים לחמים, בפרט עם הרומ"ט שהיה לי.

הנסיעה במקום הלכה ונעשתה קשה. פגזים נופלים מימין ומשמאל לנו. הערב מתחיל לרדת. על הקרקע רואים עשרות של חיילים ישראלים הולכים ברגל, הציוד על גבם והם מתקדמים לעבר החולות. באותו הרגע חשבתי כמה אנחנו ברי מזל שלא צריכים ללכת ברגל ויש את התומ"ת שמסיע אותנו. בשלב מסוים, ללא סיבה, פתאום **גילי חבצלת**, שהיה הנהג שלנו עוצר פתאום. "מה אתה עושה? למה עצרת? סע!" צעקנו לו. אך לפתע **נפל פגז כמה מטרים לפנינו**. מזל היה שהוא עצר. באותו רגע חשבתי שאולי יש משהו ב- **תהילים** שסבתא שלי מתפללת עבורו.

חצינו את התעלה על הגשר שנפרס שם. המחשבה האם נזכה לחזור ממצרים קיננה כל הזמן בראש. חצינו ל- **דוויר סואר מצפון לאגם המר**. הנוף השתנה בבת אחת. לאחר מסע במדבר, מצאנו עצמנו באזור מיוער עם **עצים**. היה זה מתחם מבוצר מצרי ובו פרסנו. היה כבר חשוך. ריח הגופות באוויר. הגענו למקום ואני שרציתי להיות מוכן במקרה של התקפה, חיפשתי לעצמי מחסה אליו אקפוץ במקרה של התקפה עלינו. היו שם תעלות קשר מצריות שהיו אידיאליות למחסה, אך החשש שלי היה לא לקפוץ על גופה. לכן סרקתי את השטח בזהירות וסימנתי לעצמי את המחסה אליו אקפוץ במקרה של התקפה עלינו.

למחרת בבוקר חטפנו **אש נ"ס** חזקה והיינו חייבים לדלג מהמקום. כך התקדמנו דרומה בצידה המערבי של התעלה לכוון העיר **סואץ**.

לקראת ה- **22/10/73** הוכרזה הפסקת אש. ספרנו את השניות להפסקת האש וירינו מטח אחרון. באותו ערב, **חובש מהסוללה** הלך לכוון החושך לעשות את צרכיו. איך שחזר נתקל בחיילים מצריים. היו אלו **חיילים מצריים** שכבר היו מנותקים מיחידותיהם. הם ראו אותנו ונבהלו. הרימו ידיים וכך החובש שבה אותם. שמענו בצוותים כי תפסנו שבויים. החברה עזבו את התותחים והתקדמו לכוון השבויים. השבויים פחדו מאוד וחשבו שמישהו רוצה להתנכל להם והתחננו שיחוסו עליהם. אף אחד אפילו לא חשב לפגוע בהם. הייתה זו רק הסקרנות של החיילים לראות את השבויים.

למרות הפסקת האש, נמשכה המלחמה עוד יומיים. בימים אלו המשכנו עוד דרומה עד לאזור **ג'בל עתקה** מצפון לעיר סואץ ואז נכנסה לתוקפה, **ב-24/10/73 הפסקת האש** לתוקפה. היה זה ביום חמישי בלילה.

למחרת, יום ששי בבוקר הודיעו לנו שאנו יוצאים הביתה וביום ראשון חוזרים לצריפין להמשך הקורס. היינו הראשונים שיצאו הביתה לאחר המלחמה.

ל- **צריפין** הגענו כבר בחושך לאחר כניסת השבת. אני, ששמרתי מסורת באותה תקופה, הייתה לי דילמה לא פשוטה אם לצאת לחופשה בשבת או להישאר בבסיס. כמובן שהחלטתי לצאת בכל זאת. לא יכולתי שלא לבוא הביתה לאחר אותם ימים נוראים ולא לפגוש את הורי שעברו תקופה לא קלה ממני, של חוסר ודאות ודאגה איומה. הלכתי ברגל עד **שער יפו** ומשם נסעתי בטרמפ ל**ירושלים**. הגעתי הביתה ואני זוכר את החשש לפתוח את הדלת. שהורי לא יחטפו התקפת לב מרב התרגשות. נכנסתי הביתה, עם פנים מפויחות, צלקת קטנה בלחי מפגז שנפל מהמגש וניסיתי לתפוס אותו עם הראש ועם **מעיל נאטו** שמרוב הדף נעשה פסים פסים כמו חצאיות הרפיה של הכושיות בסרטים. אני זוכר שאמי שמרה את המעיל הזה שנים רבות.

מפי איתי אדמון

בירידה לסיני שמו אותנו על **דודג'**, היה לי **תרמיל** מתחת לראש והוא **נפל** תוך כדי נסיעה לכביש, עצרנו את הנהג חזרנו ולקחנו אותו

הגיע מפקד **אגד 209** נתן נאום של **אנחנו ננצח** ויותר לא שמענו ולא ראינו ממנו

התחלת המלחמה הייתה **רעם מתגלגל ממערב** וראינו את המטוסים שתקפו את שדה התעופה וגם הטילו פצצה לאזור החנייה שלנו, שלמזלי הפצצה לא התפוצצה.

בצוות שלי היו: **יאיר זינר**- ששימש בתור **נהג**, **משה שוורצברג(שביט)**- בתפקיד **מספר 2-כוון**, **יוני שקד**, **ראובן שטיין**, **בכר עמיקם**-בתפקיד **טען**, עמיקם הוא ה-"שור" שבחבורה ועוד אחד מהמ"כים, מאוחר יותר הצטרף אלינו **אוחנה** (אינני זוכר את שמו הפרטי) שהיה **סמל ראשון** בבה"ד 9, הוא היה בתחילת המלחמה בסוללת ה- **נברונים** ולאחר שהמצרים התקרבו לשם והחברה נסוגו משם, הוא(אוחנה) הצטרף אלינו, אני הייתי **מפקד הצוות**, כמו כן היו אתנו **אהוד יעקב**, ועוד שלבב'טניק- ממוצא רומני, אני זוכר אותו טוב שכשהיה צריך לירות הוא ביקש להמתין עוד רגע כי הוא רוצה **לסיים את הסיגריה**.

2 הסוללות התחילו לנוע ותומ"ת אחד בסוללה הראשונה נעצר עקב **התחממות מנוע**, אחד הקצינים פתח את הרדיאטור וקיבל כוויות מהמים הרותחים

הסוללה הראשונה המשיכה ונעלמה לנו

אנו נשארנו בחושך ליד רפידיים, למחרת נסענו **מערבה**, ובדרך פרסנו לצד הכביש, רחוק מהמלחמה. בערב נחת לידינו **מסוק בל 106** ה- **סייפן** מהקטנים, והחבר'ה שמעו ממנו סיפורים וחזרו מבואסים.

רק ביום השלישי עבר גדוד מילואים על הכביש ואז הצטרפנו אליו, **כסוללה שלישית**, אנחנו היינו צוות 3, נתקעו בגלל דלק, ובא ג'יפ שהראה לנו לאן לנוסע ואני רואה הפגזה נוראית על האזור ושואל אותו: לשם? והוא אומר לי: כן

בלילות טורטרנו עם **מטרות סוללה** כדי שנסתובב והיינו מוכנים לטיווח - **צידודים רחבים** לפה ולשם.

אני זוכר שבעת ההתקפה של המטוסים עלינו, שאז **מתניה(אהוד) נהרג**, ל- **משה (שוורצברג)** שהיה אחראי על ה- **מקלע 03**, עף לו **הקפיץ המחזיר** ואז בעת ההתקפה במקום לירות על המטוסים אני זוכר את עצמי מנסה לסדר את הקפיץ.

אהוד יעקב נפצע בזמן המלחמה, **מנגנון הירי שלנו התפוצץ** והוא חטף רסיסים בחלק האחורי של הרגל ופינינו אותו, זה היה לאחר השלב שעברנו **סוללה אחרת של תותחי 175 מ"מ**, גדוד מילואים שהותקף ע"י מטוסי **אנטרים עירקיים** והסוללה **הושמדה** כמעט כולה.

לילה אחד הייתה נחיתה של **מסוקים מצריים** בגזרה וירינו עליהם לאחר **צידוד רחב** למזלנו ירינו **פגז זרחן שנפל קרוב מידי לכוחותינו**. באו אלינו 2 קצינים שהרגיעו אותי, אחד בשם **עומר גלעין** גבוה רזה וקול צפצפני וקצין אחר **דוד** (כנראה דהאן מצפת), אמרו לי שזה קורה ולא נורא.

אני זוכר את ליל חציית התעלה, פרסנו לפני המעבר וחטפנו פגז קרוב, **ראובן שטיין** חטף **רסיס ברגל** ולא פונה וה- **סמל ראשון אוחנה** חטף גם כן **רסיס ביד** וגם לא פונה, גם **יאיר זינר** חטף **רסיס בשכפ"ץ** וחשב שנפגע והיינו צריכים להרגיע אותו שהכול בסדר, אני לא נפגעת לשמחתי, אך אזן שמאל שלי לא שמעה כל הלילה ובעת החצייה **שמעתי רק צפצופים**.

לאחר מכן קשרנו ל- **יאיר זינר (הנהג) סרט בד** ולפי **משיכות ממני** כיוונתי אותו להיכן לנהוג את התומ"ת.

יום אחד **דוד הקצין** בא אלי עם ג'ריקן מים ואמר לי שאני יותר מידי מטונף וציווה עלי ללכת לרחוץ את עצמי.

כשהיינו באפריקה, בלילה, **הסמל (אינני זוכר את שמו) ישן ומשאית תחמושת** עלתה לו על הרגליים, מרוב צעקות והמולה המשאית לקחה **רברס** ועלה לו על הרגליים פעם שנייה, לקחנו אותו ל- **תאג"ד והרופא** בדק אותו ושיחרר אותו- לשמחתנו לא היה כל נזק.

מפי גיל שרון

בצוות שלי היו-**אריק שפיגלמן- מפקד הצוות, מישל אסייג, יוסי מרש, רוני חפץ, רוני יבין, נהג** ג'ינג'י מ- **בה"ד 9**- בשם **צאלח**, וכנראה גם **ראובן שטיין**, אני הייתי גם **תותחן** ולעתים גם **נהג**

את תחילת המלחמה אני זוכר שהיינו בשטח של **גדוד 403** שיצאו משם קודם לכן, בשעה 11:00 הגיע **מפקד האגד הסדיר** שקראו לו **יענקלה ארז** שאסף את כולנו והודיע לנו שב- **שש בערב** תתחיל מלחמה. אז גם הגיעו הכלים והכנו אותם למלחמה

ב- 13:50 הלכתי ל- **עוקב מים** למלא ג'ריקן ותוך כדי המילוי אני שומע ורואה **מטוסים**, 2 שלנו ו-2 מצריים, שלנו ממריאים ו-2 המצרים בניצב למסלול מורידים עליו **פצצות**- ככה התחילה המלחמה בשבילי.

בערב התארגנו ונסענו בשיירה לכיוון **טסה**, אני זוכר **פצצות תאורה** באוויר ובתור אחד ללא ניסיון זה היה **מפחיד** כי חששתי שעכשיו גם רואים אותי. היינו מנותקים מרשתות קשר ומפות, התחלנו לירות ולא יודעים על מה.

בלילה השני ירינו בזוויות ירי נמוכות יותר ואני חושש **מהטווחים המתקצרים** ואנחנו נשארים באותו מקום, המשכנו בפעילות.

לאחר יומיים, בתומ"ת שלי המנוע "הלך" ואנחנו צמוד לכביש ב- ציר עכביש, אנשי החימוש אמורים להחליף לנו את המנוע – אך היינו בסדר (עדיפות) נמוך וחיכינו שבוע שלם עד שהחליפו לנו את המנוע, ראינו טנקים, דוברות וכו' ואנחנו עומדים כל הזמן באותו מקום.

לאחר החלפת המנוע, זמן קצר נשברו המניפות של הרדיאטור ושוב חיכינו יומיים עד שתיקנו גם את זה והתומ"ת כשיר, זה היה לפני חציית התעלה והיה אתנו קצין שהוביל אותנו איך להצטרף לגדוד שלנו, לא היה לנו מושג איפה הם.

יחד אתנו חצינו את מה שהבנו אחר כך היה החווה הסינית עוד לפני חציית התעלה, אני זוכר את השמיים צבועים בכל הצבעים אדום, ירוק וכו' ומטוסים נופלים משני הצדדים.

הצטרפנו לסוללה וחצינו את התעלה, הייתי נהג, כולם ישנו נראה לי מכורח הנסיבות, זה הלך בעצלתיים ולאחר שעברנו היו עצירות ארוכות ולא מובנות ואני נרדם לעיתים עד שמי שלפני מתחיל לנסוע.

פרסנו באזור סוללת טילים מצרית נטושה ובמשך כ-שבוע היינו שם, דיברו על הפסקת האש ב-22.10.73, ולאחר שש בערב קיבלנו הוראה להמשיך לירות והיינו מדוכאים. לאחר משיכת הכבל יוצאת להבת אש, שיחזור בדיעבד עם שפיגלמן(אריק) מסתבר שירינו בטעות רק חנ"ה ללא פגז חי, מחזה מרהיב- "מומלץ"(כשאין עוד חנו"ת מסביב).

מפי רון(רוני) יבין

לקראת 10 דקות לשתיים, ישבתי בלי חולצה על ארגז עץ וניסיתי לאכול אפונה מפחית שהמכסה שלה משמש לי כף, שמעתי בומים מרחוק וראיתי מטוסים מפציצים את המסלול שהיינו לידו. אני זוכר שהמטוסים המצרים הפציצו את 2 צידי המסלול ולא את המסלול עצמו, לא הבנתי מדוע?, אני זוכר 2 מטוסי סילון שלנו ממריאים תוך כדי ההפצצה ומתחילים להילחם במצרים.

ברחתי ונשכבתי על החול, רוני חפץ ואני קפצנו מאחורי ערימה. שנינו שרועים על הגב ומנסים לירות עם רובי ה- אפ-אם על המטוסים, הם טסו נמוך מאד, הרובים של שנינו לא ירו, שלי לא ירה עד סוף המלחמה, רוני (חפץ) הציע שנרוץ ונירה מהמקלע שעל התומ"ת ואכן רצנו לתומ"ת הוא(רוני) ניסה לירות ואני מחזיק את הסרט של הכדורים, אך המקלע לא יורה ואז הם ירו עלינו. שנינו ברחנו מהתומ"ת ותוך כדי ריצה אני רואה צל של פצצה מעלי, נבהלתי ונשכבתי על הקרקע, בדיעבד זו הפצצה שלא התפוצצה לידינו(תמונה באתר)

אני זוכר שהגיעה משאית תחמושת עם נהג בלונדיני מפוחד, ומנסה לדבר, ואנו מנסים להרגיע אותו.

בצוות שלי היו: אריה(אריק) שפיגלמן שהיה מפקד הצוות, גיל שרון, יוסי מרש, מישל אסייג, רוני חפץ, אני, נהג- ג'ינג'י כולו- ששמו כנראה צאלח צאלח, וכנראה עמי מנדלאוי חלק מהמלחמה, עד שלקחו אותו.

היה ברדק, נתנו לנו מנות קרב ובערב, היינו 2 סוללות, חלק נשארנו ואנחנו נסענו על שלשלאות מערבה לכיוון טסה, אני זוכר את הפחד והכוננות מקומנדו מצרי ואני זוכר דברים בוערים מצדי הכביש.

לפנות בוקר הגענו ל-טסה, בוקר יום ראשון, נרדמנו על הצומת, בבוקר שכחתי שם את משקפיי השמש האופטיים שלי על החול, וכל המלחמה הייתי ללא משקפיים.

אני זוכר **שהשתנתי ללא הפסקה** לאורך כל זמן המלחמה , מיד לאחר שהייתי שותה משהוא הייתי **חייב להשתין** , בדיעבד התברר לי שזה היה מ- **פחד**. הרבה **אוכל לא** היה לנו, לא היו הרבה קרקרים, ומים.

נתנו לנו פקודה לנוע **מערבה** והתחלנו לירות מערבה , במקום לפרוס על **רכס אחורי** פרסנו על **קו הרכס** , ר מימיננו ומתחתנו עבר כוח שריון שנסע מערבה ונעלם בדיונה הבאה וניהל שם קרב, ראינו עשן . לאחר שעה או 3 שעות, שארית מצומצמת בלבד מהגדוד טנקים חוזרת ונוסעת מזרחה .אני חושב שהם נופפו לנו בידיים (אך זה לא הגיוני , היה אבק).

לא עובר זמן רב וב- **דיונה** מולנו עולה **נקודה שחורה אחת** , אני חושב שהייתי הראשון שזיהה אותה , חשבתי שזו טעות ראייה שלי, ואז עולה עוד נקודה ושלישית ואז הסתבר שהיו אלו טנקים מצריים. צעקנו למפקדים ורצינו לכוון ישיר אך המפקדים הורו לנו להישאר על קו הרקיע , היינו כ- **ברווזים**, רצינו לרדת למטה אך המפקדים היו למטה ולא ראו את הטנקים המצרים שממולנו.

המצרים יורים עלינו **פגז אחד** ואז אנו עולים על התומתים ומשאירים בשטח את כל מה שהיה **ונסוגים מזרחה** . אני זוכר כבלים של טלפונים נשרכים אחרינו לכיוון **טסה**, היינו הכוח הקדמי ביותר של צה"ל באותה גזרה.

תמונה נוספת שאני זוכר זה שהיינו **רעבים**, לא היה **מספיק מים לנקות את הסדן מפיח** הירי, שלא לדבר על מים לשתיה, היינו **בלי אבא ואמא** ברורים.

ירדנו **דרומה** ב- שיירה אין סופית, עוצרים את השיירה והיה הליקופטר שנחת על הכביש , בדיעבד זה היה **בר לב (רב אלוף במי"ל)** שלקח את הפיקוד על **סיני** מהרמטכ"ל **גורודיש**.

הבזקים עד החצייה- **רעב, צמא**, יחידות מילואים שנותנות לנו קופסת לוף, קופסת אשכוליות. מציות של פסח, קרקרים, ריבה, יום אחד הגענו ל-מטבח שדה- ושם אכלנו לראשונה אוכל חם.

התומ"ת שלנו נתקע כמה פעמים וכל פעם הכוח המשיך הלאה וחימושניקים באזור עזרו לנו או משכו אותנו לאזור תיקונים, ירינו בלי הפסקה חלקי יממות שונות, היינו המומים מהרעש ואפילו ישנים ליד התומ"ת למרות הרעש. היו רמיזות שאנחנו מקלקלים את התומ"ת בכוונה , דבר שכמובן **לא היה נכון**, פשוט המניפות של התומ"ת המשמשות לקירור המנוע והיו מפלסטיק לא החזיקו מעמד והמנוע התחמם

אני זוכר את עצמי, עם מימיה אחת של מים , **רוחץ את חלצי** ואת הרגליים וכאשר נשארנו מעט מים גם את הגרביים , היה לי חשוב שיהיה נקי.

אני זוכר באמצע המלחמה את החבר'ה **הדתיים מתפללים** ביום שישי וגם בסוכות , לא היה להם יין והם **קידשו על מיץ פטל**- אבקת סוכר בטעם פטל מעורבבת בתוך מים .

גשר הגלילים עובר לפנינו , וכאשר אנחנו מתקדמים אנחנו רואים אותו **זרוק על הצד ושבור**, אכזבה קשה מאד . אני זוכר את **הדוברות** עוברות אותנו לקראת החצייה ואת הצורה המוזרה שלהן, הן היו ענקיות.

נשארנו לבד והתומ"ת מקולקל ושמרנו עליו ועלינו היקפית בלילה , **הבעיה** הייתה כמה להתרחק מהתומ"ת, אני מתעורר ומטרים ספורים ממני שועטים טנקים שלנו קדימה למזלי לא עלו עלי , **מזל של טיפש**

אני זוכר 2-3 אירועים נוספים, הפצצות **מטוסים** ואנו בורחים מטורף מהתומ"ת ויורים עלינו במקלעים, הייתי מיומן בבריחה והכנת **שוחות** בידיים, והיצמדות לדופן של השוחה , הממד הצר

שלי כלפי מעלה, מטוסים שלנו טסים מערבה ונפגעים, פטריות של טילים, לפחות קרב אויר אחד קרוב אלינו.

בשלב מסוים בלחימה התחלנו לקבל **מנות קרב אמריקאיות**, כולל **עוף משומר** עם עצמות, הגיעו גם קופסאות עם פרפין מוצק לחימום אוכל, אני עישנתי אך זה לא הציק לי **לא לעשן** במהלך המלחמה.

במהלך המלחמה העברנו **פתקים הביתה** – בעזרת אנשים שעלו צפונה, על **קרטון**, על **ניר כסף של סיגריות**, על **קופסאות סיגריות**, וכמובן לעתים גם **גלויות**.

סצנה מהסרטים, אנחנו חונים ליד תאג"ד ועזרתי לסחוב אלונקות (והשתנה אינסופית), זה חרוט בי ממש, היינו רעבים, והתחילו לירות עלינו בצורה מדוייקת, לא זזנו ומישהוא אירגן **מטרת אגד** לכיוון **הקת"קים המצריים** שהיו פזורים בשטח, אני זוכר את הירי ואז הפסיקו לטווח אותנו, ה- **אקט התותחני** שלנו הצליח.

למיטב זכרוני עברנו ליד החווה הסינית, בעת הלחימה שם

לפני חציית התעלה, סוללה פגועה בצד הכביש, 175 מ"מ, פגוע, גדול, ממש, **ברזלים מכופפים** והגענו ל"**חצר**" (בדיעבד- חצר המוות) שם חיכינו בלילה הראשון או השני של הגשר הראשון, חיכינו לתוך הלילה לתור שלנו לעבור וירו עלינו קטיושות על כל האזור.

לא התרגשנו, כי **החול קולט** את רוב רובם של הרסיסים, כי חטפנו במהלך המלחמה אש ארטילרית ופיתחנו **תאוריה**, שהחול מגן עלינו.

ואני ישן תוך כדי הירי עלינו, ראינו את הגשר, ו- **רוני חפץ** מעיר אותי ומעדכן שעכשיו אנחנו חוצים (את **תעלת סואץ**) הרמתי את הראש ואני מסתכל על הגשר או המים **ונרדם מחדש**, בלילה לאחר מכן חנינו ב- **בסיס טילים מצרי**, וישנו על הכלים, אסור לרדת מהכלים כי יש חששנו למוקשים, בסיס הטילים היה נטוש

הייתה קצת **צמחייה**, היו מוקשים נגד אדם, עם הכפתור, והיית צריך ללכת ביניהם.

אני ומישל(אסייג) הלכנו להסתובב שם וראינו מישהוא מת, למישל היה זה מת ראשון, החפצים שלהם עפו ברוח, לקחנו להם את **ערכת האב"כ** שלהם והפכנו אותה לתיק.

באפריקה, היה יותר **ירוק** מאשר בסיני, נכנסנו לבונקרים שם והיו שם **פיתות**, עד לא מזמן מצרים היו שם. היו ביננו **ויכוחים** מה לעשות עם שבויים, האם לתת או לא לתת לשבוי אוכל, האם לירות בו או לאו, ואני אומר להם שאני **יורה** במי שיורה בהם.

תוך כדי מלחמה התווכחנו הרבה על שמאל וימין (דעה פוליטית)

היה לי **חסך נורא** שלא היה משהוא **לקרוא**, היה לי רק ספר אחד, אך היה לנו **טרנזיסטור** באמצעותו "ידענו" מה קורה. לילה שקט במדבר ועוברים מעלינו **טילים מערבה** והדאגה והפחד מהבית, באותו אזור הייתי עד סוף הלחמה

זיכרון אישי הייתי בפתח בונקר וראיתי **משהו זז** והצלחתי לירות וברחתי.

אני זוכר את **אמיר אברמוב** בבסיס הטילים היינו קצת יותר רגועים ושם התחלנו לתקשר ושמרנו שנינו ביחד מיץ פטל **להרים כוסית לחיים בסוף המלחמה** ולפני 18:00 הלכתי לשוחה של אמיר להרים אתו כוסית והתחלנו למזוג אך **האש ממשיכה**, וכמעט בכינו ואני רץ בחזרה לצוות שלי וממשיך לירות. כאשר הייתה הפסקת האש השנייה אני לא זוכר אם שתינו את ה- **פטל**.

היה שוקולד נמס, פירות יבשים- תמרים, משמשים, חלבה, שם נגמר הרעב, היו לנו מדים נקיים, לא התקלחנו זה ברור

יום למחרת הפסקת האש אמרו לנו שאנחנו יוצאים לצריפין, ביום חמישי באו אנשי מילואים והחליפו אותנו, עלינו על אוטובוסים(יש לי 2 תמונות של הצוות שלי)בדרך בעיקר ישנתי. הגענו לצריפין ביום שישי בבוקר, **המומים ועייפים**, לא ידעו מה לעשות אתנו, כמו כן הסתבר לנו **שכל הדואר ששלחו אלינו** חיכה בצריפין ואז מוקדם שלחו אותנו הביתה לשבת.

נסעתי ב- טרמפ הביתה, היינו בין הראשונים שחזרו מהמלחמה באותה תקופה, והסתכלו עלינו באופן מוזר, אני זוכר את **ריח פריחת ההדרים**.

13- אירועים במהלך המלחמה בצפון

מפי ארנון(נוני) תוסיה כהן

בשבת ה- 6.10.1973, ב- 14:00 לערך, התחלנו לחטוף אש תותחים וירי מטוסים סוריים, בהפגזה הראשונה ה-**זחל"ם** שלי חטף פגיעה ישירה ועלה באש (אנחנו יושבים עדיין בחדרים בתוך המוצב), בערך שעה- שעה וחצי לאחר תחילת הירי ייצאנו לראשונה מתוך המוצב, והתחלנו לירות פגזים בחזרה, צורפתי כ"**גיזר**" לאחד מהכלים, ואז התברר שהתותח שלנו תקול ולא יכול לירות, הסוללות האחרות המשיכו לירות עד שעות הערב, במהלך הערב התחלנו לשמוע תנועות של טנקים שעוברים ליד הסוללה, התברר שהיו אלו **טנקים סוריים** והצבנו כהגנה 2 תותחים כשקני התותח מופנים ב- **כינון ישיר** לפתח הכניסה למוצב. לשמחתי לא קרה מאומה והשתרר שקט.

בבוקר **יום ראשון ה- 7.10.73**, בשעה 04:00 קיבלנו הוראה לנוע לכיוון **ציר הנפט**, עלינו על הדרך היוצאת מהמוצב והתחלנו לנסוע. לאחר 5-6 קילומטר, התחלתי לשמוע ירי **מקלע**, התברר שנכנסנו לתוך עיבורו של **חניון פלוגת טנקים סוריים** שהתמקמה על הדרך.

מבנה התנועה שלנו היה ה**זחל"ם - ה"מפיק"** בראש ואחריו 4 כלים ומאחור הייתה אמורה להיות משאית עם תחמושת שלא הצטרפה.

2 הטנקים הסוריים יצרו "שער" של 2 קני תותח המופנים אחד לכיוון השני, רכב ה**מפיק** הצליח לעבור מתחת לשער ולהתרחק, אני זוכר שכתוצאה מכך הקשתות של רכב המפיק נתלשו מעליו, התומ"ת הראשון גם הוא הצליח לעבור בין 2 הקנים, אך הסורים ירו בו פגז, 2 מאנשיו נהרגו, אך גם תומ"ת זה המשיך לנסוע ולהתרחק. ה-תומ"ת השלישי (צוות מספר 2) נפגע גם הוא ונעצר, מרבית יושביו כנראה נהרגו. יש גם ריכוז תמונות של צלם מעיתון במחנה-אבנר (ורד)

אני הייתי **בתומ"ת הרביעי** (צוות מספר 4), אני זוכר שהיה קר מאד וישבתי על המרפסת של התותח על פגזי זרחן, כשהתרוממתי ראיתי טנקים סוריים משני צידי התומ"ת במרחק 5-6 מטר בלבד, תוך כדי כך חטפנו פגז מלפנים והתומ"ת התחיל לבעור, קפצנו מאחורנית ורצנו לכיוון שמאל, (למזלנו הטוב), כי במרחק קצר מהכביש הייתה תעלה חפורה שקפצתי לתוכה, כדורים שורקים מסביבי, מצאנו את עצמנו כ-6-7 איש בתוך החפירה, חלק מהאנשים רצו ללכת לאחורנית ואילו אני הצעתי לזחול בתעלה ולבדוק לאן ללכת, וכך עשיתי. התקדמתי בזחילה מרחק של כ- 10 מטר וראיתי את 3 התומ"תים שלנו בוערים חזק כאשר הסורים מקיפים אותם, והבנתי שאכן נכון ללכת אחורה לכיוון **תל פארס**, כאשר חזרתי למקום נותרו שם רק 2 חבר'ה- **יוחנן (ארזי) וגבי(גבריאל תירם)**(שניהם מצוות מספר 2) שהיה חימושניק והיה פצוע, (שאר

החברה החליטה ללכת בדרך אחרת). (אחד מהם, כנראה **ג'וליו פרידמן** מהצוות שלי שנפל בשבי).

שלושתנו זחלנו לאחור (כנראה לכיוון **מערב**), ואז יצאנו מהתעלה והסתתרנו מאחורי **תל ארכיאולוגי** שהיה באזור, לא ידענו כיוונים, מזרח/מערב. לפיכך החלטנו להמתין לזריחת השמש וממקום זריחתה נדע את כיוונים, ואכן כך היה, לפי השמש הבנו את הכיוונים, הקפנו את התל והתחלנו ללכת, הלכנו כמה שעות עד שראינו שלט של היאחזות **נחל גשור**, עלינו על הכביש המוביל להיאחזות והבחנו בדגל ישראל מונף, חשבנו שכדאי ללכת באופן גלוי כדי שלא ירו בנו, נכנסו דרך השער המרכזי אך מצאנו שההיאחזות נטושה לחלוטין. הסתובבנו שם, לקחו אוכל וחברנו לעוד 2 חברה מהסוללה, צוער, ו- שלב-ב' טניק(אינני זוכר את שמם), תוך כדי כך הבחנו ב- טנקים סוריים שמקיפים את ההיאחזות, לשמחתנו הם לא נכנסו למתחם ההיאחזות והסתלקו.

החלטנו לצאת מההיאחזות לכיוון חורשת עצים קטנה. דרך אגב, בהיאחזות מצאנו מפה של האזור. התחבאנו בחורשה עד שעות הערב. רצינו לנווט את דרכנו דרך **ואדי יהודייה** לכיוון מערב לכיוון **הכנרת**, בשעה 23:00 בלילה לערך התחלנו ללכת, השטח היה מישורי לכיוון הוואדי. **הצוער** שבינינו לקח את תפקיד הניווט ולאחר 3-4 שעות של הליכה מצאנו את עצמנו (לצערנו)בחזרה בנקודת ההתחלה, קרי בחורשה.

לכן חיכינו שם יום נוסף, **יום שני ה- 8.10.73**, שוב עד לשעות החשיכה. אך הפעם ניווטנו משם בהצלחה ל- **וואדי יהודייה** ומשם הגענו קרוב ל- **גשר אריק**, **בגשר אריק** עלינו על הכביש וג'יפ צבאי שעבר לידינו, עצר והתברר שהיו בו חברה מחייל התותחנים, החברה סיפרו לנו שכולם מחפשים אותנו ואנחנו נחשבים כ- נעדרים (בדיעבד, התברר לי, שלחברים של הורי נודע שאני רשום כנעדר, הם לא עדכנו את הורי במידע זה). נסענו עם הג'יפ לתחקיר בפקוד ב"צפת". לאחר התחקיר שלחו אותנו למנוחה, במחנה **פילון**, גם סיפרו לנו שהיה לנו מזל עם הפצוע שהיה פצוע הדף בבטן. במחנה העמידו בפנינו כאפשרות לחזור ל**בה"ד 9** או להצטרף להמשך הלחימה ב- **רמת הגולן** בסוללות תותחים אחרות.

גם אני וגם **יוחנן ארזי** החלטנו לחזור לסוללות שהוצבו ב- **צפון רמת הגולן**, נשארנו במחנה - **פילון** יום נוסף להתארגנות ועלינו לרמת הגולן. צרפו אותי לאחד מהצוותים בתור "**גיזר**" ועד סוף המלחמה רק משכתי ב- כבל. לוח הזמנים היה שהייה של שבוע בסוללה ולאחריה רוטציית מנוחה ב- פילון. הוצבנו למיטב זכרוני ב-**צומת ווסט**, עליה מהישוב **גונן**. לאחר מספר ימים דילגנו והתקרבו לאזור ה-**חרמונית**. כאשר הייתי ב- פילון, התבצעה החדירה של כוחותינו ל- **מובלעת בתוך סוריה**, (ולכן לא השתתפתי בה) ולכן לקח לי מספר ימים עד שחברתי בחזרה לסוללה שלי.

יום אחד הודיעו לנו על הצורך לחזור ל**בה"ד 9** כדי להמשיך את **קורס מפקדים** ולצאת ל- **קצונה**. במהלך שהייתנו ב-**רמת הגולן** אני זוכר מספר מקרים של **אש נ"ס** (נגד סוללות תותחים) שפגעה בעיבורה של הסוללה, כולל רסיסים שפגעו ב-**שכפ"ץ** שלבשתי. כמו כן אני זוכר פעילות אווירית של מטוסים סוריים שלא הפציצו אותנו אלה את סביבתנו.

מפי שי דותן

המלחמה החלה ב-14:00 כאשר ירדו עלינו מטוסים סוריים, למיטב זכרוני הייתי **בסוללה ב'** של הגדוד שהוצבה על יד **עין זיוון**. התחלנו להשיב אש. בשלב מהר ראו שאין צורך בהרבה משנים טכניים והעבירו אותנו לתומ"תים אחרים כאנשי צוות רגילים.

כל צוות היה מורכב מ-2 צוערים, מדריך ב-**עמ"ח**(ענף מקצועות חת"מ)שעבד על הכוונת של התותח, אנשי קורס המפקדים ושלב-ב'טניקים. ה"שלב-ב'-טניקים" היו למעשה עולים חדשים שלאחר טירונות שיועדו לעשות קורס תותחן ולהשתחרר לאחר מכן מהצבא. אני זוכר ש-חבר'ה אלו היו מצוידים ברובים אישיים מסוג **צ'כי**.

ירינו כמויות אדירות של פגזים .

לפנות בוקר של **יום ראשון ה-7.10.73** דילגנו ל- **צומת ווסט** בדרך חטפנו ירי ממטוסים. ושם התמקמנו למשך כל קרבות הבלימה. ירינו גם לטווחים קצרים מאד של כ-3 ק"מ. אני זוכר ששם הותקפנו ע"י קומנדו סורי מ-הליקופטרים, אני זוכר שאחד ההליקופטרים התרסק.

עיקרי הדברים מתוך **הציוות הקרבי** המצוי אצל **שי דותן**, מצב תנועת 4 התומ"תים שבסוללה (אחרת) שבליל ה- **7 באוקטובר 1973** נתקלה ב- **מארב טניקים** של הסורים ב-**"תל פארס"** :

מג"ד(מפקד הגדוד) – **בן עמי כהן**, **מסו"ל**(מפקד סוללה)- **נועם דוד**, **קת"ק**(קצין תצפית קדמית) – **פורשנר** ?

זחל"ם המפיי"ק שעבר ראשון, לא נפגע והמשיך ל- **נחל גשור**, היו עליו 13 איש .

צוות מספר 3 – מפקד- **דוד אהרון**(ז"ל),ועוד 10 איש, כתוצאה מפגיעה ישירה 3 מאנשי הצוות נהרגו, אך התומ"ת המשיך ל-**נחל גשור**. זה היה ה-**תומ"ת הראשון** שלאחר ה-**מפיי"ק**.

צוות מספר 1- מפקד- **זכריה מאיר**(ז"ל), תותחן- **שי אריאב**(ז"ל) ועוד 6 איש, **כל** הצוות נהרג (לרבות **שי אריאב**) כתוצאה מפגיעה ישירה של פגז .

צוות מספר 2 – מפקד- **שמעון יצחק**, תותחן – **יוחנן ארזי** ועוד 8 איש, כתוצאה מפגיעה ישירה 4 מאנשי הצוות נהרגו והשאר התפזרו.

צוות מספר 4 – מפקד- **משה סלמה**, תותחן- **ארנון (נוני) תוסיה כהן** ועוד 8 איש, כתוצאה מפגיעה ישירה כל הלוחמים קפצו מהתומ"ת והתפזרו, ביניהם התותחן – **ג'וליו פרידמן** שנפל ב-**שבי**. זה היה ה- **תומ"ת הרביעי והאחרון** שבשיירה .

המשך התיאור של שי דותן,, בשלב מסוים חלק מהניצולים, של הסוללה האחרת שנפגעה ב- **תל פארס**, הצטרף אלינו, אני זוכר ש- **נוני (ארנון תוסיה כהן)**-ו- **יוחנן (ארזי)** חזרו אלינו לסוללה להמשך הלחימה.

בשלב מסוים עברנו למתקפה והיינו בין הראשונים שנכנסו למובלעת הסורית ב-**בוקעתא**. ושם, לא זוכר מתי, סייענו לכוחות ליד **תל שאמס**, אז גם חטפנו גם **אש נ"ס** וה- **מג"ד** שלנו החליט שה-**מסייע** חשוב ולכן החליט שלא לדלג ולהמשיך לתת סיוע ארטילרי למסייע, ואז חטפנו אש נ"ס חזקה עוד יותר לתוך אזור הסוללה והיו לצערי אבדות בנפש.

מהצוות שלי נהרג **מפקד הצוות**, **הוגו מ- אשדוד**, ונהרג הסמל ב- **12.10.73** מ- **עמ"ח** (ענף מקצועות חת"מ) **נדב קופרמן** מ- **קיבוץ גלאון** .

סה"כ בצוות שלי נהרגו 8 אנשים, את ה- 6 האחרים לא הכרתי קודם לכן ואינני זוכר את שמם.

הגדוד היה פעיל למעשה שבועיים ואז **המילואימניקים** מ- **פילון** תפסו בחזרה את הכלים שלהם במובלעת, וכל אנשי הגדוד ואני ביניהם ירדנו בחזרה ל- **צריפין**, ובזאת הסתיימה המלחמה עברנו.

הצוערים שביננו חזרו ל- קורס קצינים, ואותנו ניסו (ללא הצלחה) להפוך למדריכים ב- **בה"ד 9**, באותה תקופה פשוט הסתובבנו בין הפצועים בבתי החולים השונים, עד ששאר החבר'ה מהקורס יחזרו מסיני.

ואז יצאנו כל קורס מפקדים לסדרה מסכמת, שוב ב- **חרבת מאחז**. אני זוכר שהיה כבר חורף והיה בוץ ורצו שנישן באוהלי סיירים, לכך לא הסכמנו והיה "**מרד**" ודרשנו אוהלי 10, עם מיטות, ("תפסנו ביטחון" לאחר המלחמה).

בסיום הסדרה חזרנו ל-**בה"ד 9**, ביום חמישי נתנו לנו **דרגות סמל**, ללא טקס, אולי באולם סגור כאשר כבר ביום ראשון שלאחר מכן כבר היינו בדרך ל- **קורס קצינים**.

לאחר שנים, נפגשתי עם **הקע"ת(קצין עמדת תותחים) של סוללה ב'**, הסוללה שלי – שמו **ניסים חגג** וגם פגשתי את **הק"ס(קצין סוללה, שעורך את המדידות) של הסוללה שלי – שמו רוזנברג אבנר**.

מפי רונן הגין

יתכן שהייתי ב-**סוללה ב'**, אני זוכר שהיינו ליד **תל מכפי ב- מרכז רמת הגולן**.

בצוות שלי – היה צוער בשם **בוסי** והשאר היו שלב-ב'-טניקים ואנשי חימוש מ-**בה"ד 9**, אף אחד אחר לא היה מקורס מפקדים.

אני זוכר גם ש-**דובי רובינשטיין** - נסע עם אחד ה- **קת"קים** ובמהלך המלחמה, ביום/יומיים הראשונים, הג'יפ שלו נפגע ו**דובי(רובינשטיין) נפצע קשה** ונותר ללא רגל.

14- סיום המלחמה בדרום

מפי מישל אסיג

על **הפסקת האש הראשונה** - שמענו בחדשות לרבות השעה המתוכננת, אך אנחנו בירי מטורף ואומרים לנו להמשיך לירות לאחר השעה היעודה, ונכנסו לדיכאון.

ב- **24.10.73** – יום רביעי- **הפסקת האש השנייה** - יום למחרת – ואז באמת הפסקנו לירות בשעה היעודה.

ב- **25.10.73** – יום חמישי, חיילי מילואים החליפו אותנו ושמחנו שלא צריך להחליף איתם חתימות (על הצידוד). עלינו על אוטובוסים, 10 שעות של נסיעה, במהלכה ישבתי ליד **רוני יבין** וחזרנו ל- **בה"ד 9**.

ב- **26.10.73** - יום שישי - יצאנו הביתה לשבת.

מפי אילן פרידלנדר

לאחר **20 יום בסיני** עלינו בחזרה ל-**בה"ד 9**.

היינו בין הראשונים שיצאנו לחופשה הביתה.

בשבת הראשונה הלכתי לבקר את **מיקי ורמי** הפצועים.

מפי רפי פרומקין

הייתה **הפסקת אש**, אך אחריה המשכנו לירות לכיוון **סואץ**.

סיום המלחמה בצפון

מפי זמי פליטר

באיזשהוא שלב שכבנו בשוחות, מרוב עייפות נרדמתי, כשרובה ה"עוזי" מכון אלי וטעון, אני זוכר שהתעוררתי עקב רעש חזק מאד של מיגים סוריים שירדו עלינו. כמו כן אני זוכר שבעת חופשה במהלך המלחמה, הלכתי לבקר את רמי תמרי בבית החולים.

15- לאחר המלחמה ועד לתחילת קורס קצינים

מפי מישל אסייג

ביום ראשון ה- 28.10.73 חזרנו ל- בה"ד 9 לסיים את קורס מפקדים, לאחר כשבוע- שבועיים הסתיים הקורס בערך באמצע נובמבר 1973.

אני זוכר שאחד המבדקים לקורס הקצינים היה בדיקת אוזניים, ("תותחנים או לא") כאשר היה רף מינימלי של איכות שמיעה להתקבל לקורס הקצינים שב- בה"ד 1, למרות זאת כדי לאפשר ליותר מועמדים להתקבל לקורס הקצינים העלו את הרף המינימלי.

מפי רוני יבין

קשה היה להחזיר אותנו למסגרת משמעתית, עשו לנו מבדקי קצונה, ירדנו פעם נוספת לחרבת מאחז, היה גשום מאד, אבנר אמיר כועס עלינו, יש אומרים שהובלתי שם מרד, אני לא זוכר

בבהד 9 החיה מסדר ונתנו לנו את דרגות ה- סמל, לא היה טקס ולא היה כלום

מפי זמי פליטר

לאחר המלחמה, כינסו אותנו, חניכי קורס מפקדים לצורך הצגת מועמדותם לקצונה, בשאלון כתבתי שאני לא בטוח שאני רוצה להיות קצין וחוף מזה השמיעה שלי נפגעה חזק. בשילוב של שני הגורמים לא המשכתי לקצונה, אלה הוצבתי להיות נגד רישום ב- גדוד תותחנים 411 שהוקם בסערת המלחמה והוצב ברמת הגולן ליד נפח (התפקיד החדש הזה גרם לי בסופו של דבר להיות רואה חשבון).

מפי ארנון (נוני) תוסיה כהן

היינו הראשונים (מהצפון) מקורס מפקדים שחזרנו לבה"ד 9, וחיכינו לחבר'ה מהדרום שיחזרו גם כן, באותה תקופה התייצבנו כל בוקר ב- בה"ד 9 ובערב יצאנו הביתה. היה עלינו לחץ גדול מצידו של רב סרן פרנקו, כאשר בכל מסדר בוקר הוא מבקש מתנדבים ל- הדרכה בקורסים בבה"ד 9. אף אחד לא נענה לבקשתו והוא כעס עלינו.

לאחר שהגיעו החברה מהדרום, התפזר הקורס והורידו אותנו להכנה ל-בה"ד 1 בעובדה או ב- חרבת מאחז .

חניך תורן באותה תקופה היה זמי פליטר . והתנהגותנו אליו לא הייתה לצערי קולגיאלית.

מפי ראובן שטיין

לאחר המלחמה בהשלמה של קורס מפקדים , אני זוכר שנשארנו שבת אחת , במהלכה מצאנו חנ"ה (חומר נפץ הודף) ששמים כידוע לפני הפגז , יחד איתי היו גילי חבצלת ויתכן גם איתי אדמון ואולי גם ניר אברהם , ואז עשינו מהחומר מדורה ורקדנו (בטעות) מסביב למדורה תוך שירה אדירה ש- גילי חבצלת הוביל אותה .

מפי שלמה בן אשר

הייתה לנו סדרת חימוש של שבוע בבה"ד 20 - בסיס החימוש בצריפין, למדנו את מבנה המנוע וכיצד הוא פועל.

במהלך ה- השלמה של קורס מפקדים הלכנו- אני וניר אברם לבקר את ההורים של מתניה (אהוד) (ז"ל) ב- חיפה ואני זוכר שנתנו להם תמונה דהויה של מתניה שהייתה אצלי.

כמו כן אני זוכר את מסיבת הסיום של קורס מפקדים וש- רמי תמרי (שנפצע קודם לכן) הגיע למסיבה והיה מאד מאד חיוור.

מפי אריק שפיגלמן

אני זוכר שהמפקד חילק לנו ציונים על תפקודינו במלחמה וזה נראה לי מוזר מאד

מפי עודד לילינטל

חזרנו לצריפין ביום ראשון אחרי המלחמה אנשים קצת שונים מאלו שיצאו למלחמה. המפקדים ניסו להשיב את ה- דיסטאנס שנשבר בימי המלחמה. אני זוכר את לאובשטיין, שהיה מפקד הצוות שלי במלחמה, לא מוכן לקבל את המשמעת שניסו לכפות עלינו. לא התחשבו בו והוא נשפט ע"י יעקב שיש מפקד הקורס. היה לנו קשה לקבל זאת.

הייתי חתום על מנעול תלייה שנעל את החדרים שלנו. במהלך המלחמה שברו את המנעולים, פרצו את החדרים שלנו ושיכנו שם חיילי מילואים. אותי העלו למשפט על המנעול שלא החזרתי והייתי צריך לשלם עבורו 10 ל"י. ממש גילו רגישות והתחשבות.

אני בן מחזור אוגוסט 1972 ולא כמו מרבית הקורס בני מחזור נובמבר. הגעתי לקורס מפקדים מ- גדוד 404 שישב בסיני. הגדוד בדיוק עבר, קודם עוזבי אותו, לגזרה הצפונית ל- בלוצה והסוללה שלי הוצבה ב- מוצב בודפשט – הנברון הצפוני. אלמלא הייתי יוצא לקורס מפקדים, הייתי עובר את המלחמה במוצב בודפשט, המוצב בפקודו של מוטי אשכנזי שהיה המוצב היחיד שלא נפל במלחמה.

במקור לא התכוונתי להמשיך לקורס קצינים. לא רציתי להפסיד שנת לימודים בשל הצורך לחתום קבע. הגעתי לקורס מתוך כוונה לקבל סמל ולחזור לגדוד כמפקד צוות. לאחר המלחמה נשלחנו למבדקי קצונה ולאחריהם ניסו שכנעו אותי להמשיך לקצונה. לעתים אני אומר לעצמי שאם באמת הייתי מתאים לקצונה ועומד על דעתי – לא הייתי קצין.

מפי איתי מדמון

חזרנו ל- צריפין ביום חמישי בלילה ומסתבר שבצריפים שלנו שיכנו **טירונים** והלכנו לישון על החול/האדמה ליד הצריפים - "רגילים" מהמלחמה, ביום שישי יצאנו הביתה

מפי גיל שרון

אני זוכר בעיקר את המפגש עם החבר'ה מהצפון שסיפרו לנו מה קרה אצלם

16- מועד תחילת קורס קצינים : ב- נובמבר 1973.

הקורס התקיים ב- בה"ד 1, שלייד מצפה רמון.

מפי אמיר אלדד

יוני שמשוני ו- משה ראוך היו ממח"ים בקורס

מפי רפי פרומקין

קורס אג"מי: בה"ד 1, מצפה רמון (מחזור נובמבר 1973) – יש לי תמונת מחזור

השלמה חיילית: בה"ד 9, צריפין. (מחזור נ"ו, תחילת ההשלמה - ינואר 1974; סיום ההשלמה- 8.5.74) – יש לי תמונת מחזור

17- אירועים פיקנטיים במהלך קורס קצינים :

מפי ארנון(נוני) תוסיה כהן

הייתי ב- צוות 1 מחלקה 1 יחד עם בן אשר שלמה ו-עמוס כהן, ב- פלגה של משה

רונן(ראוך), מדריך בפלגה היה אבי עבאדי .

ביצענו אימוני פרט, אימוני כיתה, אימוני מחלקה, עשינו הרבה **מד"סים** והיינו צריכים לעבור

את מבחני הכושר- "**בראור**" שכללו: 2000 מטר ריצה, עליות מתח, כפיפות בטן ושכיבות

שמיכה .

מפי שי דותן

אירוע מיוחד אני זוכר שב- 1.12.73 ראש הממשלה לשעבר, דוד בן גוריון נפטר ואני זוכר

שלקחו אותנו למלא תפקידים שונים הקשורים בהלוויה, חלק מהחבר'ה שימשו כמשמר כבוד וחלק עסקו בשמירה, אני הייתי ליד האוטובוס שהביא את חברי הממשלה ל-שדה בוקר, מקום קבורתו. ראיתי מקרוב את גולדה מאיר, משה דיין ומנחם בגין, שירדו אחד אחרי השני מהאוטובוס - בסבר פנים עגומות ולא רק ממותו של בן גוריון.

קורס הקצינים היה קצר מהרגיל. (היו צריכים למלא מחדש את השורות שהידלדלו).

בטקס הסיום ירד שלג ולכן חלק גדול מההורים לא יכול היה להיות נוכח והטקס היה ללא מסדר והדרגות חולקו באולמות סגורים. (בניגוד לזיכרון של רונן הגין)

מיד לאחר מכן המשכנו ל- **השלמה חיילית ב- צריפין**, למיטב ידיעתי הייתה זו הפעם האחרונה שבה התקיימה ה-השלמה החיילית **בצריפין- בה"ד 9**, מכיוון שלאחר מכן כל **בה"ד 9** עבר מ- **צריפין ל-שיבטה שבנגב**, ושמו של ה- **בה"ד** (בסיס הדרכה) הוסב ל- **בית ספר לתותחנות שדה (ביסל"ח)**.

היינו 2 פלגות של צוערים, רובנו הכרנו עוד מהטירונות אך כללנו גם נספחים- עתודאים וחבר'ה מחייל האוויר, כמו כן היו עוד 2 פלגות של אנשי חי"ר שעברו הסבה. כי ראו לראשונה את חשיבות **חייל התותחנים** ורצו להגדיל את היקף החייל ורצו עוד קצינים שישרתו בחייל.

הסדרות נעשו ב- **עובדה**. אני זוכר שהייתה **רכבת משא** שהגיעה ל**צריפין** ולקחה את התומ"תים עד ל- **דימונה** ומשם עם מובילים ל- **עובדה** וכך בחזרה.

מכיוון שלא היו כלים פנויים לאימונים, כי התנהלה **מלחמת התשה ב- רמת הגולן**, אני זוכר שאת הסדרה הראשונה ביצענו עם **מרגמות 120 מ"מ**.

2 מפקדי הפלגות היו **רונן משה (ראוך)** ו- **יוני שמשוני**, אני הייתי בפלגה של **ראוך**, שהיה המפקד שלי עוד כשהייתי חייל ב- **גדוד 55** (ראוך שימש שם כ- **קמב"ץ** (קצין מבצעים). היו עוד 2 מדריכים- האחד **עבאדי(אבי)** והשני **שי שטיין** (אח של **רון שטיין**- חברנו מקורס מפקדים) **נועם דוד** היה **סגן מפקד הקורס** (קצינים או ההשלמה החיילית?) ו- **בן עמי כהן** היה **מפקד הקורס** (קצינים או ההשלמה החיילית?).

משמעת לא הייתה הצד החזק שלנו (התבגרנו "קצת" במלחמה).

מפי מישל אסייג

בתחילה אמרו לנו שהקורס יארך 3 שבועות, אך כל פעם האריכו לנו את התקופה עד שלבסוף **קורס הקצינים** נמשך כ- **6 שבועות** לערך.

למיטב זכרוני - **עמיחי מירון** היה **חניך מצטיין** של הקורס, כמו כן אני זוכר את מסיבת הסיום ב-**אמפיתאטרון של בה"ד 9** שהייתה הופעה מאולתרת שלי ושל **זאב(זאביק) שטיין**.

בלילה האחרון של הקורס, **אדי רוזנפלד ואני** "שוברים שמירה" בבוקר, אך לצערנו נתפסים. לא נשפטנו מיידית, עקב חוסר בקצינים, אלה לאחר ההסמכה לקצונה. חטפנו עונש של **שבועיים מעצר ב-בה"ד 1** ("**מעצר קצינים**") כתוצאה מכך פספסנו את חופשת ה"רגילה" הראשונה וכן את השבוע הראשון של ה- **השלמה החיילית**.

מההשלמה החיילית של חת"מ שהתקיימה **בבה"ד 9 שבצריפין**, אני זוכר את **משה רונן (ראוך)** (אחיה של **גליה מאור**, מנכ"לית לשעבר, של בנק לאומי)- שהיה **מפקד המחלקה שלי**, כמו כן אני זוכר את **שי שטיין** שהיה ה- **מפקד הישיר שלי**.

מפי רון(רוני) יבין

אני זוכר את השמירות **הנוראיות** בבונקר, כי רצינו לישון, ישנתי וקיוותי שלא יתפסו אותי

הייתי גאה להיות בדרך להיות קצין בצה"ל, אני זוכר את הריצות, אז היה לי קשה

מפי רונן הגין

ב- טקס הסיום היה קר מאד ואני זוכר שהתעלפו אנשים(לפי שי דותן הסיום התקיים באולמות)

מפי אמיר אלדד

סיימתי חניך מצטיין בקורס ,

בנוסף ל- עמיחי(מירון) שהיה חניך מצטיין ב- פלגה השנייה.

ה-רמטכ"ל דאז , רב אלוף - מוטה גור, נכח בטקס והעניק לנו את תעודות ההצטיינות.

כמו כן הייתי עורך העיתון של קורס קצינים ויש לי 6 עמודים של תמונות מהקורס.

מפי ראובן שטיין

השתתפתי בקורס עד לשבוע האחרון שבו , אז נשלחתי ל- בסיס הטרונים ב- שומרון שם שימשתי כ- מדריך טירונים .

מפי שלמה בן אשר

מפקד בה"ד 1 היה זאב ליבנה, סגן אלוף

כמו כן אני זוכר את פטירתו של דוד בן גוריון, הלבישו אותנו במדי א' והציבו אותנו לאורך השביל המוביל לקבר, כל 10 מטר, ובא אוטובוס עם כל הפוליטיקאים ומנחם בגין שעבר לידינו , אמר בחיבה אבהית- "חיילים שלנו".

מפי אריק שפיגלמן

יום אחד במהלך סדרה ב- עובדת, עבדתי ליד ה-מכוון והנחתי את הנשק לצידי על הרצפה ואחד המדריכים גנב לי אותו ולאחר מכן שאל אותי היכן הנשק, ואף אסר עלי לזוז עד שאני לא מוצא את הנשק . הסוללה דילגה ואני נשארתי לבדי בשטח , שערתי שהנשק נגנב עי אחד המדריכים, נשארתי יושב על אבן באמצע הלילה והשטח עד שבאו לקחת אותי לאחר כשעה וחטפתי גם ריתוק כמובן.

מפי עודד לילינטל

היה לנו ממ"ח בבה"ד 1 בשם ספורטה. הוא היה מדבר בקול צרוד. פעם אחת בקבוצת פקודות שהעביר לפני תרגיל, לפתע השתנה לו הקול ונהיה לו קול צלול ורגיל. ספורטה לא התבלבל, כחכח בגרונו וחזר להיות צרוד. באחת השבתות שנשארנו בבסיס, מתכוננים, כל אחד להרצאה שצריך להעביר, הגיע אחד הצוערים, נכנס לחדר ואומר: "חבצלת". שאלתי אותו: "מה חבצלת?" והוא ענה: "הוא מת?" שאלתי "קרה משהו לגילי חבצלת?" ואז הוא אמר: "בן גוריון נפטר" הקוד למבצעי הלוויות אח"מים בצבא נקרא "חבצלת".

באחד הלילות יצאנו לתרגול **מארב נגד רכב**. מארב הכולל פיצוץ מטעני חבלה בשילוב ג'ריקן של דלק ומיני פירוטכניקות. לאחר מסע מפרך עם כל הציוד עלינו, הוצבנו, **יאיר זינר** ז"ל ואני להיות ב- **רתק**. אמרו לנו לעלות לראש גבעה לצד הציר ולשמש ככוח רתק. היה חשוך, היינו עייפים מהמסע והחלטנו לא לעלות עד למעלה. בחצי המדרון נשכבנו לנו על הגב נשענים על המדרון כדי לצפות בהצגה למטה. אני שוכב לי באלכסון על הגב, ברגליים פסוקות, לפתע נופל לי בין הברכיים ה- **אוגיב של פצצת תאורה** שנורתה מלמטה. מזל שלא שכבתי חצי מטר למטה...

במסגרת **קורס יסוד** יצאנו לסדרה ב- **חירבת מאחז**. היה חורף ולנו **באוהל הודי** מרובע ללא מיטות, אלא בשקי שינה על הקרקע. באמצע השינה אני שומע המולה. רעש של גשם על ריעת האוהל. אנשים קמים ומקפלים את שקי השינה ואני חם לי וטוב לי בשק השינה וניסיתי להמשיך לישון. ואז לאט לאט הרגשתי קור בישבן. בכל זאת ניסיתי להתעלם ולהתחפר יותר בשק השינה. כשלא יכולתי יותר, קמתי אף אני וגיליתי שהמשכתי לישון בתוך **שלולית בבוצ**.

מפי איתי מדמון

אני זוכר במיוחד אירוע שבגללו **ריתקו** אותי והייתי צריך להביא **בקבוק ויסקי מיוחד**. נשארנו שבת ב- **עובדת** ואמרתי לחברה בו נלך לטייל ל- **עין עובדת** ושכנעתי את אחד הקצינים לאשר לנו זאת, ולאחר שהיינו **בבריכות העליונות** הצעתי לחבר'ה לבקר גם **בבריכות התחתונות** אך זאת לא עדכנו אותו, והקצין כעס וחטפתי עונש להישאר שבת נוספת והייתי צריך להביא בקבוק בשם **4 שושנים**, הצלחתי להשיגו עם מישהוא מתל אביב.

אירוע נוסף היה קשור לעובדה שהיינו **קורס אחרון ב- בה"ד 9**, בסיום הקורס נסענו עם התותחים וירינו **מטענים חסרי קליע**. באותה עת היה **מנהג** שחניכי הקורס הבא מנקה את התותחים, אך מכון שלא היה קורס הבא (בה"ד 9), נאלצנו לנקות בעצמנו לבושים **מדי א' מגוהצים**, זכור לי גם שאחד מהחבר'ה לא השתף בניקוי.

מפי גיל שרון

חוויה מכוננת ההלוויה של **דוד בו גוריון**
אני זוכר שהקורס היה מקוצר וקיבלנו הרבה **הרצאות מרוכזות ובלילה**
בחוץ חנו **אוטובוסים בכוננות** להקפצות
יום אחד באה אלינו לשיר, **נעמי שמר**, היה קר מאד והיא הייתה **יחפה ליד הפסנתר**

18- מועד סיום קורס קצינים : ב- ינואר 1974

19- מועד סיום השלמה חיילית : ב- מאי 1974

מפי מישל אסיג

אילן פרידנלנדר ואני הוצבנו לפקד על פלגת מרגמות 120 מ"מ, ב-ג'וליס ולאחר מכן עברנו עם כל ה- פלגה לצאלים.

אדי רוזנפלד המשיך להשלמה חיילית של נ"מ .

מפי רונן הגין

היינו 6 חבר'ה שחזרנו ל- גדוד 55 ב- רמת הגולן, עוד במהלך מלחמת ההתשה בגולן.

שלושה חבר'ה - משה שחם, עמוס פיק ואני- הוצבנו ב- סוללות, בתחילה בתפקידי - ק"סים(קצין סוללה), בעיקר מדידות עם ה-"מכוון" , לאחר מכן התקדמנו שלושתנו לתפקידי מסו"לים(מפקדי סוללה).

עמוס פיק נסע לאחר מכן ל-ארה"ב במסגרת ההערכות בצה"ל לקבלת טילי ה"לאנס" וכאשר חזר מחו"ל החליף אותי (עם שחרורי מהצבא) כ- מסו"ל בגדוד 55.

לאחר מכן , זאב(זאביק) שטיין שהיה כמדומני "שליש" ב"קטמריה" , הקים במו ידיו גדוד מילואים - גדוד 416, והוא (זאביק) משך אליו הרבה חבר'ה מ- גדוד 55 לגדוד המילואים ביניהם- אותי, ואת משה שחם ואת בני שרר.

שלושה חבר'ה אחרים - רפי פרומקין, בני שרר(עתודאי מקורס טיס), ו- רוני חפץ- הוצבו ב-תצפיות. באופן יוצא דופן תוך שבוע , נפצעו שלושתם במהלך ההתשה ברמת הגולן .

רוני חפץ -איבד את עינו, רפי פרומקין חטף רסיסים אך חזר לגדוד ובני שרר שגם הוא נפצע , גם כן חזר לגדוד.

מפי רוני חפץ

עם סיום ה- השלמה החיילית הוצבתי ב- רמת הגולן. הייתי קצין תצפית (קת"ק) ב- תל ענטר, שב- מובלעת הסורית ב- תקופת מלחמת ההתשה בגולן. לאחר כ- 4 ימים חטפתי פגיעה ישירה של פגז טנק בתוך העמדה שלי , ואז נפצעתי בעיני(איבדתי אותה) ופינו אותי לבית החולים רמב"ם, שם הייתי כחודש וחצי ולאחר מכן עברתי שיקום ב- בית קיי ואז שוחררתי מהצבא.

מפי רוני יבין

ביליתי ערבים מאד נחמדים בבה"ד 12,

מפקד קורס היסוד- היה בן עמי

מתחתיו 2 מפקדי פלגות- יוני שמשוני וראוך

ומתחתיהם בפלגה שלי אבנר עמיר

אני זוכר ניווטם ברגל וברכב ב- נגב, מאד יפה, כמו מבה"ד 1, הסגל היה מקצועי, הלחיצו אותנו בעת הלימודים, הייתי חניך חריג בהערות שלי, הייתי קצת חוצפן, היה לי יחס דואלי למסגרת הצבאית הקשיחה .

היינו פלגה מאד שמאלנית ובהשתלמות הכוונת מטוסים באזור מעלה אדומים והלכנו להצביע ל-בחירות לכנסת ורוב ה- פלגה בחרה שמאלה, הייתה חברותא טובה

יוני שמשוני אהב כנראה את ה- ויסקי 4 שושנים ולכן קניתי אותו לסיום קורס יסוד

שעות לפני הסיום, בן עמי תפס אותי מעשן ליד התומת ועליתי על משפט, לפני סיום הקורס, אך קיבלתי עונש קל יחסית .

אני זוכר עוד מדריך בשם עבדי עם זקן, איש נחמד מאד

לאחר קבלת דרגות הקצונה, שמשתי בתחילה בתפקיד ע. קמב"ץ באגד ארטילרי 209, אגד רפידים ועברתי מהר מאד ל- גדוד 402 ב- מיתלה והייתי שם ק"ס, לאחר מכן קמ"ן של הגדוד כולל קורס קמ"נים, הייתי קמב"ץ של הגדוד, מי שפיקד עלי היה שמעון רום שהפך אותי בזכות יכולותיו הפדגוגיות מפרחח ופרא אדם לפרחח ולמפקד טוב, הוא עשה אותי באמת לקצין, ברבות מהדילמות שלי הייתי חושב איך הוא היה מתנהג, דמות משמעותית מאד מבחינתי.

כאשר פנינו את ה- מיתלה, פרסנו בצד המזרחי של ה- מיתלה, ושם הייתי עד סוף השירות הצבאי שלי ב- אפריל 1976.

מפי אלדד אמיר

לפני מספר שנים, נערך כנס של קורס מפקדים מספר 100 והוזמנו מספר חבר'ה מקורס מפקדים מספר 1 וחילקו לנו מדליות הוקרה, הכנס נערך ב"בית התותחן" ב- זיכרון יעקב.

בשנת 1998 כמדומני, נערך מפגש של בוגרי קורס קצינים, אצלי בבית ב- כפר מונש . סייע רבות להכנות רוני חפץ.

מפי שלמה בן אשר

עפתי במהלך ההשלמה החיילית והלכתי ל- קורס שלישיים בבה"ד 11 בצריפין. קורס של כ- חודשיים, והייתי שלישי בגדוד 402 בסיני, לאחר מכן הייתי קצין קישור למילואים ב- בית ליד עד סוף השרות.

מפי אריק שפיגלמן

הייתי קת"ק ב- גדוד 405 ב- רמת הגולן בהתשה, ישבתי ב- מוצב 110 ברמת הגולן, מ- דרום לקונטרה ויצא לי לטווח את הסורים מהבוקר עד הערב, במיוחד באזור גבוה שנקרא תל חרע, לאחר מכן הייתי ס/מ"מ ב- קורס מפקדים בשבטה לאחר מכן כ- קמב"ץ באגד ארטילרי 215, ב- ביר תמדה בסיני, עד סיום הקבע .

מפי עודד לילנטל

עם סיום קורס קצינים הוצבתי בגדוד איכון. היה זה גדוד מטכ"לי שישב בצריפין וחיליו היו מסופחים לגדודים שונים ברחבי הארץ. רב הזמן שרתתי בסיני ומעט גם ברמת הגולן. בתחילה הייתי קצין מטאורולוגיה אך מהר מאוד הנושא שיעמם אותי וביקשתי לעבור לסוללת מודדים. ב- מודדים היה אקשן והזמן טס. כל יום יצאנו לשטח להכין עמדות ויתדות כוון. הרבה עבודת ניווט וחישובים. ביום היינו בשטח ובלילה ערכנו את החישובים והכנו את כרטיסי היתדות.

כקצין פגשתי את **ניר אברם** ואת **עמוס כהן** במסגרת **קורס צניחה** שקיבלנו כצ'ופר.

יובל ארנון, שירת בגדוד איכון והפעיל מחשב ירי, באותה תקופה בה החישובים עדין היו ידניים בגדודים.

אישי – ישעיהו לביא שירת איתי בגדוד איכון והיה **מסו"ל סוללת מילואים**. בשנת 1983 נהרג בלבנון במסגרת שירות מילואים.

נסים בן עוז היה **קמב"ץ** בגדוד איכון.

רוני מנדובסקי גם היה בגדוד איכון. במילואים הוא מונה ל- **מסו"ל מודדים של אגד 218**. הייתי אמור להיות הסגן שלו. אולם לקראת המילואים הראשונים שהיו לי, נאמר לי כי **רוני מנדובסקי** נסע לחו"ל ללמוד וטרינריה וכך מוניתי אני להיות **מסו"ל מודדים במילואים**.

מפי איתי אדמון

שרתתי ב- **גדוד 405 ברמת הגולן**, התחלתי כ- **קת"ק** וסיימתי בתור **מסו"ל**

היו איתי בגדוד- **ניר אברם**, **רון שטיין**,

מפי גיל שרון

שרתתי בגדוד **403 ב-מובלעת ברמת הגולן**, לשבועיים-שלושה ולאחר מכן ירדנו ל- **סיני**, לאימון ב- **ביר תמדה** ולאחר מכן למחנה הקבע **ברפידיים** ואז יצאנו לנופש שבוע באשקלון, אז גם הכרתי את אשתי

בתחילה שימשתי כ- **קת"ק** ולאחר מכן הייתי 6 חודשים ב- **מוצב בודפשט** כאשר שאר הגדוד ישב ב- **בלוזה**, **בצפון תעלת סואץ**. לאחר מכן חזרתי לגדוד ל-**סוללה א'** הייתי **ק"ס** ולאחר מכן **קע"ת- קצין עמדת תותחים**, הגדוד היה עם ה-**רוע"מ** ולקראת הסוף הגדוד עבר הסבה ל- **רוכב**. באימון ההסבה הייתי **קס"מ- קצין סיור מדידות** של כל הגדוד, ובסוף הקבע שרתתי ב-**שבטה** ב- **ענף אימון יחידות**, ליוויו יחידות מילואים שבאו להתאמן בשבטה ואז השתחררתי מהצבא.

באותו זמן הוקם **אגד מילואים** חדש שהורכב מ- **רוע"מים** והייתי 20 שנה **מסו"ל** ולאחר מכן **קס"מ** עד שבשנת 1996 עקב **הסכם השלום עם ירדן** פרקו את ה- **אגד** ואמרו לי תודה רבה נסתדר בלעדיך וכך היה.

תם ולא נשלם פרק זה של בוגרי קורס מפקדים- מספר 1, קורס מפקדי תותח הראשון בצה"ל, אוגוסט 1973